

SPLETNENSKI

VAŽNA KONFERENCA

V Washingtonu se te dni vrši važna konferenca med predsednikom Trumanom, britiskim premijerjem Attleejem in kanadskim premijerjem Kingom. Poročano je bilo, da se bo ta konferenca v prvi vrsti bavila s problemom sproščene atomske energije, katere produkt je atomska bomba, in kdo naj to strahotno novo orožje kontrolira. Skoro gotovo pa se bo konferenca bavila tudi z velikim posojilom, ki ga Anglija želi dobiti od Amerike, in s perečimi vprašanji mednarodnega pomena.

PROBLEM KITAJSKE

Kitajska situacija nam je skoro prav malo razumljiva kot kitajski jezik. Razumemo le, da med dvema kitajskima frakcijama, vladno in komunistično, divja civilna vojna, in da so neke med njima ameriški vojaki, ki naj bi pomagali razorožiti tam nahajajoče se japonske čete. To je zelo nerodna situacija za Ameriko, ki bi morala biti nevtralna z ozirom na notranje kitajske spore. Zato je bilo sklenjeno, da se ameriške čete umakne iz Kitajske. Tako sta izjavila državni tajnik Byrnes v Washingtonu in general Wedemeyer, poveljnik ameriških čet na Kitajskem.

PRESEDNIK ČESTITA

Predsednik Zedinjenih držav, Mr. Truman, je pretekli teden poslal čestitko k 28. obletnici Sovjetske unije. Čestitka je bila naslovljena na Mihaela Kalinina, predsednika prezidija Sovjetske unije, v imenu ameriškega ljudstva in v imenu predsednika osebno. Čestitka poudarja sijajne uspehe sodelovanja Amerike in Rusije tekom vojne proti skupnemu sovražniku in izraža upanje za slično sodelovanje v času miru.

ODPRTJE DARDANEL

Morska ožina Dardanele, ki veže Sredozemsko morje s Črnim morjem, je sedaj popolnoma pod kontrolo Turčije, kar ni v skladu z ruskimi željami za prost izhod iz Črnega morja. Ameriški državni tajnik Byrnes se je pretekli teden izjavil za revizijo tozadevnih določb. Po njegovem priporočilu naj bi se trgovske ladje vseh narodov vsak čas svobodno posluževale te morske ožine, istotako tudi vojne ladje držav, ki mejijo na Črno morje. Te države so Rusija, Turčija, Rumunija in Bolgarija. Vojne ladje drugih držav pa bi se mogle posluževati tega prehoda le z dovoljenjem organizacije Združenih narodov.

PROSLAVA V BERLINU

V nekdanji palači nemškega prestolonaslednika, Cecilienhofu, v Berlinu, se je na večer 7. novembra vršila velika proslava 28. obletnice preropenja Rusije. Izmed tisoč povabljenih gostov je zavzemal najbolj vidno mesto ameriški general Eisenhower, ki je napil in izrekel čestitke ruskemu maršalu Žukovu. Anglija, Francija in Poljska sta bili zastopani z reprezentanti nižjih šarž.

O IZOBRAZBI

V Londonu se je nedavno vršila konferenca zastopnikov Združenih narodov, ki je razpravljala o splošni izobrazbi narodov. Pri tisti priliki je jugoslovanski poslanik Ljuba Leon (Dalje na 2. strani)

POROČILA OD TAM PREKO

Nadaljni izrpkci iz poročil, ki jih Mr. Theodore Andrica, posebni reporter lista Cleveland Press, pošilja iz Jugoslavije:

"Hiter pregled Ilice, ki je glavna trgovska cesta Zagreba, mi je pokazal, da je tam na razpolago več industrijskih predmetov kot v Beogradu. Kljub temu je veliko pomanjkanje cenjenih tkanin, ki bi zadovoljile potrebe ljudi z nizkimi dohodki.

"Jelačićev trg v sredini mesta še vedno nadzira ogromni Jelačićev spomenik, toda nekoč živahna Milinova kavarna je z deskami zabita. Tekom Paveličeve 'hrvatske neodvisnosti' je bilo ime hotela Milinova izpremenjeno v Dubrovnik. Povedano mi je bilo, da so Milinovo družino, ki je bila srbska in je obstojala iz očeta in treh sinov, likvidirali hrvatski teroristi, znani pod imenom 'ustaši.' Ustaši so na najbolj brutalne načine pobili tisoče Srbov tekom Hitlerjevo-Paveličeve vlade.

"Na moji poti v Novi Sad sem videl nekaj ustaških ujetnikov. Obleženi so bili v nemške uniforme, toda od Nemcev jih je bilo mogoče razločiti po tem, da so nosili ustaško zastavo. Mislim, da jim je dovoljeno ali so prisiljeni nositi ustaško zastavo s seboj, da jih more ljudstvo bolj prezirati.

"Na mnogih poslopih manjkajo trgovski napisi, toda pozna se, kje so bili. Manjkajoči napisi so bili večinoma židovskih tvrdk. Zidje so tekom Hitlerjevo-Paveličevega vladanja morali bežati. Nekaj malega se jih je zdaj vrnilo v Zagreb. In Zagrebčan se more šteti v kredit, da so obnovili trgovske odnose z njimi.

"Namenjen poklicati nekatere noje predvojne prijatelje, sem listal po telefonski knjigi. Knjiga je bila izdana leta 1942, ko je bila zloglasna Paveličeva vlada na višku svoje moči. Našel sem, da so ustaške organizacije zavzemale v knjigi polne tri strani. Tam sem našel Mussolinijevo cesto, Deutsches Haus, Kultur Bund in slične hude sanje. V knjigi nisem našel imena nobenega mojih starih prijateljev. Nekateri so bili ubiti, nekateri so izginili, nekateri so v ječah ali koncentracijskih taboriščih v raznih krajih Evrope.

"Javni radio-zvočniki so v velikem številu rabljeni v Zagrebu. Nekdanjo tišino Strossmayerjevega parka in tiho dostojanstvo Jelačićevega trga so pregnali izredno glasni zvočniki. "Prva oseba, s katero sem govoril v Zagrebu, je bila Clevelandčanka, Mrs. Katica Kosić, katere soproj Sretan Kosić lastuje restavracijo Black Whale na 3839 Payne Avenue v Clevelandu. Srečal sem jo na način, kot se včasih opisuje v knjigah. Stopil sem v neko trgovino optičnih predmetov, kjer sem nameraval vprašati za neki naslov. Neka žena, ki si je tam primerjala očala, se je ponudila za tolmačico; bila je Mrs. Kosić. Povedala je, da sem prvi Američan, katerega je v šestih letih srečala v Zagrebu. S ponosom mi je povedala, da je ameriška državljanka in da je njen dom v Clevelandu.

"Kmalu sta se nama pridružili njena hčerka Mrs. Zora Popp in njena triletna vnukinja Marijana. Mrs. Popp je bila rojena v Clevelandu, je leta 1938 obiskala (Dalje na 2. strani)

Jugoslovanska mladina na delu

Iz Slovenije in Jugoslavije sploh dobivamo še malo direktnih poročil. Za to najbrž še vedno skrbi britiška cenzura v Sredozemlju. Saj smo čitali nedavno, da britiška cenzura niti ameriškim reporterjem ni dovolila pošiljati poročil iz Palestine in Egipta, kjer so se vršili izgredi in boji. Ako si britiška cenzura upa nastopati tako napram Američanom, si še neprimerno več upa napram Jugoslovonom. V Jugoslaviji, se zdi, bo zunanjim izkoriščevalcem naravnih bogastev odzvonilo, in tega ji kramarska Anglija ne more odpušiti.

Polagoma se pričela prihajati pisma iz Slovenije, pisma, ki jih sorodniki pišejo svojim sorodnikom v Ameriko. Ni jih mnogo. Da jih ni tisoče, je nedvomno vzrok poslovanje neke "demokracije," najbrž britiške, onkraj luže. Temu pomanjkanju direktnih vesti z rodne grude znatno odpomore dejstvo, da mnogi rojaki, ki taka pisma prejmejo, jih dajo slovenskim časopisom v Ameriki v ponatis. Tako se slovenska javnost v Ameriki vsaj nekoliko seznanja z razmerami v starem kraju. Več o splošnih razmerah bi izvedeli, če bi prihajali starokrajški slovenski časopisi v Ameriko. Toda dosedaj so se mogli vtihotapati v to deželo le redki posamezni iztisi, in to po odročnih poteh, kjer jih ni mogla preprečiti britiška demokracija.

Vaš urednik je spet enkrat dobil v roke par iztisov tednika "Mladina," ki izhaja v Ljubljani in ki je glasilo Zvezde mladine (Dalje na 2. strani)

VOLILNO POROČILO

V Jugoslaviji so se v nedeljo 11. novembra vršile splošne volitve, in 12. novembra datirano poročilo United Pressa iz Beograda poroča o teh volitvah sledeče:

"Lokalna poročila o izidu prvih povojnih volitev v Jugoslaviji dajejo združeni Narodni fronti maršala Tita zmago v Beogradu. Izid volitev iz vse dežele morda ne bo znan še več dni.

"Titovo združenje je dobilo v Beogradu okrog 80 odstotkov glasov za narodno in federalno skupščino, ki bosta odločevali glede postav, katere je sprejela provizorična vlada, in obenem, če naj Jugoslavija ostane monarhija ali postane republika.

"Volitve so se vršile na temelju enega tiketa, katerega kandidati so bili nominirani od Narodne fronte. Ta fronta sestoji iz komunistov, republikancev, agrarcev, socialistov in neodvisnih demokratov.

"Opozicija, katero tvorijo v glavnem hrvatski seljaki, srbski demokrati in radikali, se je umaknila iz volilne kampanje pred več tedni.

"Ako bo smernica volitev širno dežele ista kot je pokazal izid v Beogradu, bo imel Tito odprto pot za proglasitev republike, kljub temu, da se opozicija ni udeležila volitev s svojimi kandidati.

"Korespondenti, ki so opazovali volitve v Beogradu in ki so napravili 180 milj dolgo turo po Srbiji, niso nikjer našli nobenega znaka nemirov ali vojaškega pritiska.

SAJ NEČEJO DOSTI

Italijani imajo velik apetit. To je razvidno iz poročila, ki ga je dne 7. novembra korespondent Bertram D. Hulen poslal iz Washingtona listu New York Times. Korespondent omenja pismu italijanskega premijera Parrija predsedniku Trumanu in italijanskega zunanjega ministra Gasparija ameriškemur državnemu tajniku Byrnesu.

Italijanska državna sugestivna v omenjenih notah, da naj se dovoli Italiji obdržati afriške kolonije Tripolitanijo, Eritrejo in Somalijo ter obdržati vrhovno oblast celo nad Etiopijo. Glede Istre in Primorske bi bila Italija pripravljena pristati v tako zvano Wilsonovo črto, ki bi pustila Italiji večji del Istre in Trst. Reko in Zadar naj bi dobila Jugoslavija. Dalje bi bila Italija pripravljena razorožiti mornariško bazo Pulj, pod pogojem, da tudi Jugoslavija likvidira mornariško bazo Kotor. Trst naj bi ostal Italiji, toda vzpostavljeno bi bilo tam mednarodno pristanišče.

Albaniji naj bi bila vrnjena popolna samostojnost, Dodekanaška otoke naj bi dobila Grčija, južna Tirolska, ki je bila odtrgana Avstriji, pa najdobi avtonomijo, pod italijansko nadvlado. Nekaj malega ozenlja bi bila Italija pripravljena tudi odstopiti ob francosko-italijanski meji. Italijanske zahteve niso niti od daleč skromne, mi bi jih imenovali naravnost drzne.

Omenjeni noti italijanskih državnih tajnikov sta bili dostavljeni predsedniku Trumanu in državnemu tajniku Byrnesu 22. avgusta. Predsednik Truman in državni tajnik Byrnes sta na noti odgovorila, toda tako na splošno, da se nista obvezala na nobeno stran.

Predsednik Truman je odgovoril 20. septembra, "da je naš cilj doseči mir, ki bo omogočil Italiji ponovno zpraditi politično in gospodarsko zgradbo in zavzeti v družini narodov mesto, ki jih sposobnosti nenega ljudstva zagotavljajo in naši skupni interesi zahtevajo."

Državni tajnik Byrnes se je v svojem odgovoru 1. septembra izjavil za pošten in trajen mir. "Naša vlada," je ejal, "je vedno želela, da Italija zavzame v povojnem svetu nsto kot pravičinitelj za mir in napredek v Evropi. Prepričan je, da mora mir z Italijo biti tak, da bo dovoljeval energij in talentom njenega ljudstva služiti velikemu delu narodne in mednarodne rekonstrukcije."

Zdi se, da Italijani po omenjenih dveh odgovorih toliko vedo kot so vedeli prej.

SLOVENSKE VESTI

Združene podružnice SANS v Chicagu bodo imele v nedeljo 18. novembra veliko prireditve v dvorani SNPJ na So. Lawndale Ave. Predvane bodo filmске slike iz Juglavije in kot govornik bo nasopil dr. Zore, svetnik jugoslovanskega poslanstva v Washingtonu. Program bo vseboval tudipevske in druge zabavne točke Začetek je določen za 3. uro popoldne.

V Slovenskem domu v Denverju, Colo., se b v nedeljo 25. novembra vršilavelika veselica za jugoslovansko pomoč. Pričetek je določen z 8. uro zvečer. V istih prostorih in na isti večer se bo ob 6. u začelo predvajati slike iz Juglavije.

Posledice nacijskega terorja

Posledic nacifašističnega terorja je tisoče. Nekatere bodo polagoma izginile, mnoge pa bodo prizadete nesrečneže spremeljale do konca življenja. Posebno žalostno poglavje v tem oziru predstavljajo otroci, ki so bili s starejšimi vred zaprti v nemških koncentracijskih taboriščih. Mnogo teh otrok je vsled stradanja, mraza in bolezni pomrlo, predno so jih dosegle zmogovite zavezniške armade. Mnogi nadaljni so bili tako oslabljeni in bolni, da so kljub najboljši zdravniški negi pomrli po osvojitvi. Pa tudi tisti, ki so ostali živi in katerim se pri dobri negi vrača zdravje, predstavljajo poseben problem.

Iz samostana Kloster-Indersdorf, blizu zloglasnega taborišča Dachau, poroča delavci UNR-RA, kjer je nameščenih kakih 200 sestradanih otrok, ki so bili do poraza Nemčije zaprti v Dachau-u, da so revčki oslabljeni ne samo fizično, ampak tudi duševno. Na primer, poldruugo leto stara deteta so bila tako oslabljena, da od začetka niso mogla niti sedeti in da se niso znala smejati. Otroci, ki so bili toliko odrasli, da so se mogli česa spominjati, se najbolj živo spominjajo časa, ko so jih naciji ločili od njihovih staršev, katerih niso nikdar več videli.

Ko so prišli rešitelji, so otroci z njimi bolj želeli govoriti, kot pa jesti, dasi so bili sestradani. Zdelo se je, da so otroci bolj želeli simpatičnih poslušalcev kot pa hrane. Sledili so delavcem v samostanskem okrevališču in neprestano govorili. Pripovedovali so jim svoje doživljanje. Tisti, ki so bili večkrat premeščeni iz enega taborišča v drugega, pripovedujejo o razlikah med enim in drugim. Grozovitostim, ki so jih naciji počenjali z ujetniki v taboriščih, so se tako privadili, da jih niso več razburjale.

(Dalje na 6. strani)

VRTNA DELA SEZONE

V krajih, kjer slana še ni poškodovala vrtnih cvetlic in zelenjav, se jih more še za nekaj časa obvarovati z nočnim pokrievanjem. Solato endivijo, ki je namenjena za zimsko spravo, je posebno treba očuvati slane. Od slane poškodovana endivija namreč rada v kleti gnije.

Odpadlega drevesnega listja noben pametni domači vrtnar ne sežiga. Suho drevesno listje daje namreč zelo dobro zimsko kritje za grmiče vrtnic in nekaterih drugih večletnih rastlin, ki so hvaležne za nekoliko zimskega kritja. V kompostni jami pregnito listje daje tudi zelo dobro gnojilo za zelenjavo, cvetlice in vrtno trato.

Vrtnice ne potrebujejo zimskega kritja, dokler ne začne zemlja nekoliko mrzovati. Kadar je slana uničila listje kan in dalj, naj se stebila porežejo neka palcev nad zemljo in po nekaj dneh naj se gomolji previdno izkopljejo in z gručami prsti vred spravijo v kak zračen prostor, kjer ne zmrzuje, da se osušijo. Položijo naj se z odrezanimi stebli navzdol. Ko se v nekaj dneh osušijo, naj se od gomoljev oddolijo večje grude prsti, nakar se gruce gomoljev v papir zavite, vložijo v odprte zaboje, v katere je nasuto nekaj suhega peska ali prsti. V hladni in suhi kleti navadno tako spravljene gomolji dobro prezimijo.

MEDNARODNI DOGOVOR

Na konferenci delegatov Združenih narodov, ki se je v pretekli pomladi vršila v San Franciscu, so se zborovalci zedinili za čarter, na podlagi katerega naj se vsi bodoči mednarodni spori rešijo dogovorno in brez prelivanja krvi. Čarter so podpisali delegati 51 narodov sveta. To je bil začetek organizacije Združenih narodov, toda določeno je bilo, da čarter postane polnomočen, ko ga odobri določeno število vlad ali postavodaj posameznih držav in ko so dotične odobrile formalno predložene državnemu tajništvu v Washingtonu. To je bilo izvršeno 24. oktobra 1945, ko je prvi tajnik sovjetskega poslanstva, Fedor T. Orekhov, predložil tozadevno odobritev od Belorusije, Ukrajine in Sovjetske Unije. S tem so čarter odobrile države velike petorice, to je Zedinjene države, Rusija, Anglija, Francija in Kitajska, in nadpolovična večina drugih držav, ki so bile zastopane pri formiranju čarterja na konferenci v San Franciscu.

Po določbah čarterja je nato državni tajnik Zedinjenih držav, James F. Byrnes, podpisal tozadevni protokol in ga spravil v arhivu Zedinjenih držav, kopije istega pa je poslal vsem drugim državam, ki so čarter odobrile. S tem je bila izvedena druga stopnja organizacije Združenih narodov, in čarter, kot se je izrazil naš državni tajnik Mr. Byrnes, je postal pravomočni del mednarodne postave.

Značilno je in razni ameriški listi, so to posebno poudarili, da je bila Sovjetska unija tista, ki je "pritisnila zadnji gumb," da je organizacija Združenih narodov postavno postala živa. Z drugimi narodi se je zavezala, da bo prispevala svoj pošten del "za vzdrževanje mednarodnega miru in varnosti, za doseg mednarodnega sodelovanja v reševanju mednarodnih problemov in za pospeševanje upoštevanja človeških pravic."

Naš državni tajnik je ob priliki podpisa protokola dejal, da vzdrževanje miru ni odvisno od kakega dokumenta, ampak od dobre volje prizadetih narodov. Vsekakor, čarter je javni izraz dobrega namena, in ima obenem agencije, potom katerih je možno te dobre namene izvesti.

Morda organizacija Združenih narodov ni popolnoma zanesljiva garancija za mir, toda je najboljša tozadevna organizacija, ki jo dosedaj imamo. Za vsako ustanovo je potreben začetek, in začetek za močno mednarodno organizacijo je tu. Upati smemo, da bodo prvotne pomanjkljivosti polagoma odstranjene ter da se bo organizacija izpopolnila in izboljšala. Upati smemo, da se bo iz sedanje organizacije Združenih narodov razvila svetovna zveza narodov ali nekaka federacija vseh narodov sveta, do neke mere slična Uniji Zedinjenih držav ameriških ali Uniji sovjetskih republik.

Možnost uporabe atomske sile, ki so jo znanstveniki odkrili, bo, po mnenju mnogih, federacijo narodov sveta pospešila. In kakor je nemogoča vojna med državami naše Unije ali med republikami Sovjetske unije, tako bo nemogoča v svetovni federaciji narodov. Morda je do take svetovne federacije še daleč, toda njen začetek je lahko v organizaciji Združenih narodov. (Dalje na 6. strani)

Vsak po svoje

Govor predsednika Trumana na večer 30. oktobra baje ni povsem zadovoljil niti delavstva niti kapitala. To je verjetno, saj pravijo, da še Bog ne more vsem ustreči; toliko manj more kak predsednik. Toda Mr. Truman je povedal nekaj, kar se malokdaj sliši s takega visokega mesta. Dejal je, da je ameriško delavstvo potrebno in upravičeno do višjih plač in da jih večina industrij lahko plača, ne da bi jim bilo treba zvišati cene njihovih produktov. Koliko bo ta predsednikova izjava zalegla, ne vemo, toda vsekakor je znak novih časov, ko predsednik Zedinjenih držav kaj takega naravnost pove.

Boginjo Svobode v newyorškem pristanišču so nedavno spet enkrat umili in okopali. Pravijo, da je bila po štirih letih tiste kopelji že res potrebna.

Vojna racioniranja različnih potrebščin odpadajo drugo za drugim. Konci oktobra nam je bilo povedano iz Washingtona, da tudi nabava čevljev ni več racionirana. Do sedaj smo bili upravičeni do dveh parov na leto. Na splošno je to zadostovalo in nismo hodili bosni niti poleti. Samo popravljanci čevljev so prišli do večjega upoštevanja. To je čisto prav. En sam dober popravljalec čevljev je več vreden kot deset slabih bankirjev.

Mi, bivajoči v tej srečni deželi, nismo tekom vojne občutili nikakega resnega pomanjkanja, niti glede hrane niti glede obleke in obuvala. V pismih, ki jih naši rojaki pišejo iz starega kraja, pa se vleče kot rdeča nit tožba: "Bosi smo, obleke nimamo, razcapani in skoro nagi smo; niti sukanca za krpanje nimamo."

Angleški zunanji minister Bevin se je nedavno v poslanski zbornici izrazil, da ne more razumeti, zakaj maršal Tito vzdržuje tako močno armado v Jugoslaviji. Tito pa najbrž ne more razumeti, zakaj Anglija vzdržuje take močne armade v Italiji, v Grčiji in na Primorskem, kjer imajo angleške armade neprijetno manj iskati kot jugoslovanska na domači zemlji.

Čitali smo, da se je Viktor Emanuel, italijanski kralj na razpoloženju, preselil iz Italije v Algier v Afriko. Znano je, da je Afrika vroča dežela, toda ekskralj Emanuel morda slutil, da bo v Italiji postalo še bolj vroče, ko se od tam umaknejo ameriške in britiške čete.

V listih in revijah smo videli sliko velike ljudske množice v Central Parku v New Yorku, kateri je predsednik Truman govoril ob priliki proslave mornariškega dne. Na tej sliki je najbolj zanimivo dejstvo, da je predsednik Zedinjenih držav odkrit, vsi poslušalci pa pokriti. Če bi kak balkanski kraljiček govoril "svojem podanikom," bi bilo obratno.

Cesar Hirohito, ki je bil po veri Japoncev božji sin, ni preziral posvetnega bogastva. Ameriške okupacijske oblasti so pronašle, da njegovo osebno premoženje znaša nad sto milijonov dolarjev in da ima delnice v vseh večjih japonskih industrijah. Pa zamerimo lakomost našim kapitalistom, ki se nikdar ne predstavljajo za božje sinove! (Dalje na 2. strani)

NOVA DOBA

GLASILO AMERIŠKE BRATSKE ZVEZE

Lastnina Ameriške bratske zveze

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru

Cena članstva za 72c letno; za nečlane \$1.50; za inozemstvo \$2

OFFICIAL ORGAN

of the

AMERICAN FRATERNAL UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the American Fraternal Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$72 per year; nonmembers \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA 6233 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

VOL. XXI. 104 NO. 44

Bratstvo v praksi

Bratstvo je lepa beseda in lepa ideja, toda pravi pomen dobi šele v praktičnem izvajanju. Naše bratske podpornice organizacije izvajajo to idejo v praksi s tem, da nudijo vzajemno pomoč svojim članom. Prispevke plačujemo vsi člani in članice, bolniških in poškodovanih podpora pa so deležni le tisti, ki obolijo ali se poškodujejo. Smrtnina je sicer izplačana za vsakim dobro stoječim članom, ko umrje, toda nekateri plačajo v tozadevni fond več, drugi manj. Seveda je logična želja vsakega člana, da ne bi nikdar ne potreboval bolniške podpore in da bi kar najdalje plačeval v smrtninski sklad. Nekateri imajo to srečo, drugi ne; srečnejši na ta način bratsko podpirajo tiste, ki so manj srečni.

Ideja bratstva se praktično izvaja tudi s tem, da člani nagovorijo za vstop v podporno organizacijo tudi tiste, ki še niso zavarovani, da jim na ta način zagotovijo podporo v primerih potrebe. S tem storijo dobro in bratsko delo za svoje sorodnike, prijatelje in znance, ki jih vpišejo v podporno organizacijo. Obenem pa s tem koristijo vsem članom, ker pomagajo k rasti in trdnosti svojih organizacij. Člani Ameriške bratske zveze ne bi smeli nikdar izpustiti z vidika teh važnih točk izvajanja bratstva v praksi.

V današnjih razmerah pa se pred nami odpira še večje polje za izvajanje bratstva v praksi. To polje se raztega do naših slovenskih bratov in sester v starem kraju, ki preživljajo najbolj kritično dobo v zgodovini slovenskega naroda. Oni so naši bratje in sestre po krvi in jeziku, in ker je slovenski narod majhen, smo si tako rekoč vsi bližnji sorodniki. Veliko teh naših splošnih sorodnikov je padlo pod krogami pobesnelih nemških in italijanskih okupatorjev in njihovih kvizlingov. Mnoge so pobrale bolezni, stradanja in trpinčenja v koncentracijskih taboriščih tujine. Že itak majhen narod je izgubil strahoten odstotek svojih najboljših ljudi. Tisti, ki so preživeli strahote vojne in sovražne okupacije na domačih tleh, so v neštevilnih primerih bolni, oslabiljeni, brez pravih bivališč, brez orodja in pohištva, brez najbolj potrebne obleke in obuvala. Tisočeri izgnanci se vračajo iz tujine v svoje rodne kraje, bolehnii, izčrpani in skoro nagi in bosii, in doma najdejo razvaline in pogorišča.

Take in še bolj grozotne so slike, ki jih prinašajo pisma iz osvobodjene Slovenije in katerih ponatise čitamo v raznih naših slovenskih listih. Tista pisma pišejo ljudje, ki so sami preživeli vojne grozote. Pišejo jih svojim sorodnikom v Ameriko, katerim gotovo ne lažje. Povedo le drobce svoje velike nesreče. Katastrofa, ki je zajela starokrajsko Slovenijo v drugi svetovni vojni, je tako velika, da ne bi mogla biti opisana v obsežni knjigi. Vendar si iz teh drobnih pisem, ki jih pišejo preprosti ljudje svojim sorodnikom v Ameriko, moremo napraviti vsaj približno sliko razmer v opustošeni Sloveniji. Posebno poudarjajo pisci teh pisem, kako silno potrebujejo obleke in obuvala. V tem oziru, se zdi, je pomoč najbolj nujna, posebno zdaj na zimo. In tu je polje, kjer moremo izkazati naše bratstvo v praksi tudi napram našim bratom in sestram onstran oceana.

V Novi Dobi preteklega tedna je bil priobčen nujni poziv iz glavnega urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta za zbiranje obleke, obuvala in drugih potrebščin v pomoč našim starokrajskim rojakom. Precitajte članek še enkrat; vsa navodila so tam. In potem poiščite v vaših stanovanjih obleko, perilo in obuvala, ki ga ne potrebujete, ki samo nabira prah in dela napotje, ter oddajte vso tako robo na določenih nabiralnih prostorih. Nam se darovanje take robe ne bo nič poznalo, potrebnim rojakom v starem kraju pa bo silno dobrodošlo. To je skoro vse, kar moremo za enkrat storiti zanje. Priseljenci vsakega naroda v Ameriki skušajo lajšati bedo svojih rojakov v starem kraju, kjer koli je že, in ameriški Slovenci v tem oziru prav gotovo ne bomo med zadnjimi.

Rojaki, katerim bodo naše pošiljke vsaj nekoliko ublažile težkoče življenja, so tisti, ki gradijo novo Slovenijo, novo Jugoslavijo. Gradijo jo iz razvalin, iz pogorišč, s pomankljivimi sredstvi, toda gradijo jo z odločnostjo. Pomagajmo jim na način, ki nam je za enkrat mogoč. Ko se zveze med Ameriko in Evropo bolj uredijo, bomo jim mogli pomagati na druge načine in bolj direktno.

Mala Jugoslavija je ena tistih maloštevilnih dežel, ki se v zadnji vojni nikdar ni podala neprimerno močnejšim sovražnikom, ki je bila ves čas vojne aktivno na strani

Iz glavnega urada ABZ

REZULTAT MLADINSKE KAMPANJE V OKTOBRU

Meseca oktobra je pristopilo v mladinski oddelek 109 novih članov. Do štirih posebnih nagrad so upravičena sledeča društva: Prvo nagrado \$40, je odneslo društvo št. 190, Butte, Montana, ki je vpisalo 16 novih članov; drugo nagrado, \$30, je dobilo društvo št. 131, Great Falls, Montana, ki je vpisalo 15 novih članov; tretjo nagrado, \$20, je dobilo društva št. 21, Denver, Colorado, ki je vpisalo 11 novih članov, in četrto nagrado, \$10, je dobilo društvo št. 124, La Salle, Illinois, ki je vpisalo 10 novih članov. Aktivnih je bilo v oktobru 37 društev. Prav lepa hvala za njih požrtvovalnost in trud!

ANTON ZBAŠNIK, glavni tajnik.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

Amerika se ne boji Rusije. Prvič, ker je naša dežela velika in močna, drugič, ker ni nobenega vzroka za vojno med Ameriko in Rusijo. Boji pa se Rusije kramarska Anglija, ki bi hotela po stari navadi slepomišiti po Balkanu in drugod po Evropi, pa se zaveda, da jo ruski medved pozorno gleda preko Karpatov. V tem strahu se pritlikava Anglija skuša skrivati za široko krilo Amerike.

Že dolgo nismo nič slišali, kje je Ajmene, nekronani kralj Hrvaške. Morda je šel s svojim žlahtnikom ekskraljem Emanuelom v Afriko. Mnogi čudni ptiči v tem času frčijo proti jugu.

Ali ni značilno, da najbolj glasno vpijejo o krivicah tisti, katerim so bili odvzeti posebni privilegiji in predpravice? Ne gre jim v butice, da prava demokracija določa enake pravice za vse, privilegijev pa za nikogar.

Kandidati, ki upajo biti izvoljeni v kakršnih koli urad, navedno poudarjajo svojo poštenost in resnicoljubnost in se sklicujejo na priporočila najbolj uglednih organizacij. V Covingtonu, Kentucky, pa je E. C. Drahmann, kandidat za mestnega komisarja, pripovedoval volilec, da ga priporočila lokalni "klub lažnivcev." Da li je bil izvoljen, poročilo ne pove.

V Clevelandu, Ohio, mesto lastuje cestno železnico in s transportacijo se ne moremo baš ponášati. Posebno na naši slavni St. Clair cesti ne. Zdi se, da so tu v obratu najslabše kare, ki jih drugod ne upajo več v službo poslati. Vsekakor se obeta neka izboljšava. Čitali smo, da bodo kare s ceste Superior, ki so nekaj boljše od saintclairskih, premeščene na cesto St. Clair. Cesta Superior pa da bo dobila buse, ki so modernejše prevozno sredstvo.

To bo nekako tako kot je bilo v starem kraju v družinah z večjim številom otrok. Nove čevlje so dobili na zimo samo starejši bratje in sestre, kar nas je bilo mlajših, pa smo podedovali ponošene čevlje starejših po vrstnem redu in po velikosti naših kopit. Ako so se stari čevlji z novim gospodarjem vjemali ali ne, na to se ni gledalo. Bilo je nekoliko joka, ker mišidušati so še nismo znali, in pri tem je ostalo. Pri tej čevljski politiki so bili najbolj prizadeti najmlajši kandidati, to je zadnjerojenci.

Če pomislimo, da se cesta St. Clair v Clevelandu ponaša s častljivo starostjo in z neoporečnim dejstvom, da je dala državi Ohio sedanega gubernerja Lauschea, pa mora sprejemati šajtrge, ki jih druge ceste odvržejo.

Amerike in njenih zaveznic, ki je država v šahu številne italijanske in nemške divizije, da jih ovražnik ni mogel rabiti na drugih frontah, in ki se je skop sama osvobodila. Vsak nacifašist, ki so ga jugoslovanski osvobodilne čete likvidirale, je pomenil enega nacifašista manj na frontah, kjer so se borile ameriške armade. Brezmejno junaštvo in požrtvovalnost slovenskih in jugoslovanskih borcev za svobodo sta znana po vsem svetu. Vsa izmd nas je lahko ponosen, da izhaja iz takega naroda.

Pomagajmo torej, kolikor nam je 7 danih razmerah mogoče, temu junaškemu in svobodoljubnemu narodu, da se mu čim prej zacelijo grozotne rane širiletne vojne, da se čim prej dvigne do blagostanja in sočne sreče, ki jo je vreden. Pomagajmo mu, da se čim prej ovzpne do častnega mesta, ki mu pripada v družini narodov sveta. Pokazimo njim, ki so kri naše krvi, da tudi napram njim poznamo bratstvo v praksi.

POROCILA OD TAM PREKO

(Nadaljevanje s 1. strani)

la Jugoslavijo, kjer je poročila Ernesta Poppa. On je bil uradnik Batove tvornice za čevlje. Ko so Nemci zapustili Jugoslavijo, so ga vzeli s seboj in družina zdaj ne ve, kje je. Obe, Mrs. Kosić in Mrs. Popp sta namenjeni nazaj v Ameriko.

"Dan pozneje sem posetil mojega starega prijatelja dr. Josepha Rasuhina, ki je bil pri Rockefellerjevem inštitutu v Zagrebu zdaj pa je načelnik administracijske divizije ministristva za javno zdravstvo. Tekom vojne je pobegnil v gozdove in se je boril na strani partizanov. Dr. Rasuhin pozna mnogo Clevelandčanov, ker je preživel nad eno leto v Zedinjenih državah.

"Mestna tržnica v Zagrebu spada med najbolj snažne in najbolj urejene v Evropi. Na trgu pa je manj vrst živil kot nekada. Mnogo je rdeče in zelene paprike, paradiznikov, solate in jabolk. Veika zelena paprika se prodaja po dva dinarja, kar je štiri cente paradizniki po 14 dinarjev furt in solata nekaj višje. Na splošno vzeto je živilska situacija v Zagrebu boljša kot v Beogradu in cene so nižje. Vsekakor sem plačeval nekaj več kot pet dolarjev na dan za sobo v hotelu v Zagrebu.

"V Zagrebu sem se mudil znatno manj časa kot sem nameraval. Nameraval sem obiskati neka opustošenih krajev Hrvaške, kot na primer Liko, toda priti ja je mogoče le z avtomobilom in te je možno dobiti le potom vladnih agencij. V očiščeni čišniški uradu v Zagrebu so mi v ljudno povedali, da so prezapaleni, torej mi ni preostalo drugega kot podati se v bolj kooperativno atmosfero v Slovenijo.

"Prvič, odkar sem prišel to pot v Evropo, sem se vozil z vlakom. Vožnja od Zagreba do Ljubljane je trajala šest in pol ure, kar r slabše, če upoštevamo izrabljeno opremo, mostove v popravilju itd. Vlak nima oken, ne rzsvetljuje, ne kurjave. Glavna stvar je, da vozi in tako ustreje tisočim ljudem. Na splošno se di, da je ljudstvo zadovoljno z brzino, s katero je vlada vzpostavila potrebni železniški pmet. Če se upošteva

italijansko in nemško ropanje in razdejanje v Jugoslaviji, je treba dati kredit Titovi vladi, ki je s presenetljivo naglico vzpostavila promet na določenih progah.

"Priporočeno mi je bilo, da kupim vozni listek tretjega razreda, ker lesene klopi tam so mnogo bolj snažne kot so poblazinjeni sedeli v tako zvanem drugem razredu. Prvega razreda ni več. Več vozov je bilo rezerviranih za vojaštvo. Ker sem bil v uniformi, sem se poslužil te prednosti in sem našel sedež v bivšem nemškem železniškem vozu. Moji tovariši so bili slovenski vojak.

"V času, predno je vlak odpeljal, sem postal središče radovednosti mnogih ljudi. Mnogi med njimi so govorili dobro nemško in so me spraševali o Ameriki. Neki vojak me je vprašal, kako plačo dobivajo ameriški vojak, in, ko sem mu povedal, mi ni hotel verjeti. Ko je vlak zapustil postajo, je eden vojakov vzel iz svoje vreče hleb kruha in škatlo konzerviranega mesa. Poskusil sem kruh in ugotovil, da je zelo dober, mnogo boljši kot kruh, ki se prodaja civilistom. Mesna konzerva je bila nemškega izdelka; najbrž je prišla iz zaplenjenih nemških zalog.

"Vojak, ki je najbolje nemško govoril, je bil Joseph Dornik, doma iz Bleda. Povedal mi je, da ima v Clevelandu strica Vinka Ambrožiča, toda ne ve za njegov naslov. Dornikova sotorija je tipična za stotisoče mladih Jugoslovancev. Bil je pravkar odpuščen po šestletnem službovanju. Služil je dve leti v predvojni jugoslovanski armadi, in, ko so Nemci napadli Jugoslavijo, je prišel v vojno ujetništvo. Pa mu je uspelo, da je ušel z ujetniškega vlaka, nakar se je več mesecev skrival v gorovju Avstrije. Od tam je prišel k slovenskim partizanom in se je v njihovih vrstah boril tri leta.

"Odsoten od doma" je bil Dornik več kot tri leta in v vsem tem času ni videl njegovih staršev in dveh sester. Ko je naš vlak vozil skozi neko gorovje, je Dornik pokazal neki gozd, rekoč: 'V tem gozdu sem živel tri mesece in enkrat sem bil štiri dni brez vsake hrane.' Potem je spet pokazal neki drugi grič: 'Tam nas je zajela zima, in jaz ne bom nikoli pozabil, kako so postale naše hlače in suknje solidni kosji ledu.' Dornik je bil zadnje čase nastanjen v Pančevu, v Vojvodini, ki spada med najbogatejše dele Jugoslavije. Dejal je, da je njegov rojstni kraj mnogo revnejši kot Vojvodina.

"Ko je vlak privozil v Slovenijo, je Dornik ves čas stal pri odprtem oknu in oči so mu bile polne solz. On ni nikdar pričakoval, da bo še kdaj videl svoj rojstno deželo, in veselje ga je prevzelo do solz. Večkrat je ponovil: 'Ja, ja, to JE moja dežela!'"

JUGOSLOVANSKA MLADINA NA DELU

(Nadaljevanje s 1. strani)

Slovenije. Ti listi so zanimivi posebno vsled tega, ker kažejo kako navdušeno in požrtvovalno se udejstvuje mladina Slovenije pri delu za obnovu Slovenije in Jugoslavije. Kažejo tudi, da se narod zaveda, da je rešitev situacije samo v delu; v gospodarskem, organizacijskem in prostvetnem delu. Fizično delo je častno in udeležuje se ga vsi sloji in stanovi, od intelektualcev in meščanov do kmetov in delavcev, od visokošolske mladine do kmečkih fantov in deklet. Ob nedeljah se zbirajo prostovoljne skupine, ki po načrtih obdelujejo zapuščena posestva ali pospravljajo pridelke z istih, pripravljajo drva za zimo, popravljajo in gradijo hiše in zasilna bivališča in čistijo mesta ruševin in drugih posledic vojne. Tako čitamo, na primer, da

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

Ustanovljena 18. julija 1898

GLAVNI URAD: ELY, MINNESOTA

GLAVNI ODBOR:

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Predsednik: J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
1. podpredsednik: Frank J. Kress ..... 218-57th St., Pittsburgh, Pa.
2. podprednik: Anton Krapone ..... 2021 W. 23 St., Chicago 8, Ill.
3. podpreds.: Mary Kershnik 739 Pilot Butte Ave., Rock Springs, Wyo.
4. podpredsednik: Steve Mauser ..... 3511 Humboldt St., Denver 5, Colo.
5. podpredsednik: Cyril Rovaneck ..... 452 E. 149 St., Cleveland 10, Ohio
6. podpredsednica: Mary Predovich ..... 2300 Yew St., Butte, Mont.
Tajnik: Anton Zbašnik ..... AFU Bldg., Ely, Minn.
Pomožni tajnik: Frank Tomisch, Jr. .... AFU Bldg., Ely, Minn.
Blagajnik: Louis Champa ..... AFU Bldg., Ely, Minnesota
Vrhovni zdravnik: Dr. F. J. Arch ..... 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
Urednik-upravnik glasila: A. J. Terbovec, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: John Kumsa ..... 1735 E. 33rd St., Lorain, Ohio
1. nadzornik: F. E. Vranicar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
2. nadzornik: Matt Anzelo ..... Box 12, Aurora, Minn.
3. nadzornik: Frank Okoren ..... 4759 Pearl St., Denver 16, Colo.
4. nadzornik: John Tomazic ..... 1763 E. 36th St., Lorain, Ohio

FINANČNI ODBOR:

Janko N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
Louis Champa ..... Ely, Minnesota
Frank J. Kress ..... 217-57th St., Pittsburgh, Pa.
Frank E. Vranicar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
Anton Zbašnik, tajnik ..... AFU Building, Ely, Minnesota

ODSEK ZA PRAVILA:

Janko N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
Dr. F. J. Arch ..... 618 Chestnut St., N. S. Pittsburgh, Pa.
Anton Zbašnik, tajnik ..... AFU Building, Ely, Minnesota

GLAVNI POROTNI ODBOR:

Predsednik: Anton Okolish ..... 1078 Liberty Ave., Barberton, Ohio
1. porotnica: Rose Svetich ..... Ely, Minnesota
2. porotnik: Anton Erzen ..... R. D. No. 1, Turtle Creek, Pa.
3. porotnica: Mary Balint ..... Route 1, Box 656, Enumclaw, Wash.
4. porotnica: Fannie Jenko ..... 1118 Clark St., Rock Springs, Wyo.

Lestvica nagrad, ki jih plačuje

Ameriška bratska zveza

OD 1. JUNIJA 1945 NAPREJ

Za nove odrasle člane

NAČRT "D"	Zavarovalnina	NAČRTA "E" IN "F"	Zavarovalnina
Za \$ 250.00	\$ 1.50	Za \$ 250.00	\$ 2.00
Za \$ 500.00	\$ 2.50	Za \$ 500.00	\$ 3.00
Za \$ 1,000.00	\$ 5.00	Za \$ 1,000.00	\$ 6.00
Za \$ 1,500.00	\$ 7.50	Za \$ 1,500.00	\$ 9.00
Za \$ 2,000.00	\$ 10.00	Za \$ 2,000.00	\$ 12.00
Za \$ 3,000.00	\$ 15.00	Za \$ 3,000.00	\$ 18.00
Za \$ 5,000.00	\$ 25.00	Za \$ 5,000.00	\$ 30.00

Za nove mladinske člane

NAČRT "D"	Zavarovalnina	NAČRT "JB"	Zavarovalnina
Za vsakega člana načrta "JA" \$1.00	\$ 1.00	Za vsakega člana načrta "JB" \$3.00	\$ 3.00
NAČRT "JC"	\$ 3.00	NAČRT "JD"	\$ 5.00
Za \$ 500.00	\$ 3.00	Za \$ 500.00	\$ 3.00
Za \$ 1,000.00	\$ 5.00	Za \$ 1,000.00	\$ 5.00

Nagrade za nove mladinske ali odrasle člane so plačljive potem, ko je novi član uplačal šest mesečnih assesmentov in se imajo izročiti članu, ki je novega člana pridobil.

se je v nedeljo 26. avgusta zbralo 8,000 Mariborčanov k delu za obnovo mesta. To v mestu, katerega prebivalstvo je pred vojno štelo okrog 30,000 prebivalcev. In o podobnem delu za obnovo v večjem ali manjšem obsegu se poroča iz mnogih drugih krajev. Stanovske razlike, se zdi, da so izbrisane, ko se gre za obnovo. In pri vsem tem prednjači mladina. Slovenija je po dolgi in krvavi Kalvariji našla pravo pot k zdravemu vstajenju.

Iz starokrajskih listov je tudi možno posneti, da ljudstvo, ki je trpelo in se borilo za osvoboditev domovine, skrbno pazi, da se ne vthotapijo na upravna ali vodilna mesta posamezniki, ki so tekoma sovražne okupacije in borbe za osvoboditev igrali sumljive vloge. Dasi je bila proglašena pomilostitev za vse, ki se niso omadeževali s krvoprelitjem, izdajstvom in drugimi zločini, nimajo več prilik priti na vodilna mesta tisti, ki so v teku težkih časov okupacije poznali le sebe. Vrši se velika čistka, sicer ne krvava in ne nasilna, ampak poštena, ker jo vrši ljudstvo, prekaljeno v borbi za svojo osvoboditev.

SPLOŠNI TEDENSKI PREGLED

(Nadaljevanje s 1. stran)

tič, kot delegat Jugoslavije, izjavil, da njegova dežela obenem z drugimi balkanskimi deželami odklanjajo vlogo odbijatev med vzhodom in zapadom, pač pa naj se smatrajo kot most med vzhodom in zapadom. Dejal je, da je celo tekoma bojev za osvoboditev poslovalo v Jugoslaviji 1,300 osnovnih šol z 87,000 učenci, in 20 univerz. Vse te šole so bile skrite v gozdovih.

TRIPOLITANIJA

V bivši italijanski koloniji

Tripolitani v Afriki, katero kontrolirajo angleške čete, so se pretekli teden vršili veliki protizidovski izgedi. V teh izgedih je bilo nad sto Židov ubitih in več sto ranjenih. Pogrome so povzročili nahujskani Arabci, ki so protivijo Židovskemu priseljevanju v Palestino. V Tripolitaniji živi okrog 750,000 Arabcev in Berberov, 23,000 Židov in 20,000 Italijanov.

NEMSKI SOBOTAŽNIKI

V juniju leta 1942 so se na ameriški atlantski obali iz nemških podmornic v dveh skupinah izkreali nemški sabotažniki, ki so imeli naročilo razstreliti razne mostove, zavornice in druge važne objekte v Zedinjenih državah. Vse sabotažnikov, po številu osem, je federalna tajna policija v kratkem položila, predno so mogli povzročiti kako škodo. Šest sabotažnikov je bilo po obravnavi obsojenih na smrt in so bili usmrčeni, dva pa sta bila obsojena na zapor. Generalni državni tajnik Tom Clark je šele nedavno objavil podrobnosti te nacijske zarote, med drugim tudi, da sta sabotažnika Dasch in Burger izdala sozarotnike, in ju zato ni doletela smrtna kazen.

PRODUKCIJA AVTOV

Produkcija novih avtomobilov, ki je tako zaželjena, je bila v mesecih od julija do konca oktobra zelo počasna. Izdelanih je bilo samo 19,136 novih potniških avtomobilov. Avtna industrija je upala v tem času postaviti na trg nad 72,000 novih avtomobilov. Za delni vzrok tega zastoja v avtni industriji se navajajo spori med delodajalci in delavci.

UMETNI GUMIJ

Tekom vojne je umetni gumij skoro popolnoma nadomestil naravni gumij v Zedinjenih državah. (Dalje na 6. strani)

New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
American Fraternal Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

December - Important Lodge Month

Next month, the month of December, is one of the most important months in lodge circles. It is not too early to remind all members of AFU lodges everywhere that it is their obligation to attend the December or annual lodge meeting. Your lodge will be as good as the members who attend meetings make it. The more members attending the better success your lodge will have during the coming year.

This year the lodge annual meeting takes on a bigger and more important meaning. This is true because our servicemen and women are returning to their homes. They shall also return to the circle of their lodges and become active again in fraternal affairs. This is especially true of the English-speaking lodges and lodges where the membership is comprised of a large number of young folks. They are anxious to get back into the sports, social and other functions of our lodges. Now is the time to get together and make plans for the coming year. Now is the time to attend that annual meeting and offer your suggestions as to what can be done to further the progress and popularity of your lodge.

This year the factories, or at least the majority of factories, have shorter working hours. Therefore members have more time to give to their lodge affairs. They are cordially invited by all their lodge officers to attend the annual meeting and become active fraternalists. The lodge officers alone cannot do everything themselves, that is why they will appreciate it if members come to the meetings and take an active interest in lodge discussions and functions. Members should attend meetings as it is a lodge obligation and also to show to their lodge officers that they appreciate all the officers have done for them and their lodge during their terms of office.

It is not too early to plan now to attend that important annual lodge meeting. The more members attending the better satisfied the majority of members will be. Offer your suggestions and advice at the meeting — that is the fraternal way of doing and settling lodge matters — not complaining later when decisions are made that do not conform with your way of thinking. If there are differences in opinion, the lodge meeting is the place to come to agreements. Often it is those members who do not attend meetings who are the first ones to bicker over decisions made by the lodge. Had they been present and offered their viewpoints, the matters would be settled much more satisfactorily.

Don't leave it up to your fellow members — become an active fraternalist yourself and you'll find that becoming acquainted with other members will be a pleasant experience. They'll get to know you and you'll know them. That is the beginning of any successful lodge function. Attend that annual meeting this December and have the satisfaction of knowing that you are contributing to the progress and growth of your lodge and your Union!

WELCOME HOME!

FOR HONORABLE MILITARY SERVICE

To our many American Fraternal Union members and their buddies who wear this insignia of honor, signifying that they have served in our armed forces, we extend a sincere and hearty welcome!

We appreciate the sacrifices and suffering you have so bravely given to win victory over tyranny and aggression. May the peace which you and your buddies fought so hard to bring to the world be a true and lasting one.

The AFU salutes you on your return and hopes that you will take up where you left off in our fraternal family.

Important Notice to Members of Lodge 33

Center, Pa.—The members of Lodge No. 33, AFU are hereby reminded to positively attend the lodge meeting which will be held on Sunday, Nov. 18th. As most of you know death took our long-time lodge secretary, Brother Shifrar and now we have to elect a new secretary. In our lodge we have quite a number of young members and it is hoped that one of them will take over the secretary's position. That is why all members, young and old, are reminded to attend the meeting on Sunday, Nov. 18th. It will be held in the Slovenian Home in Center and will convene at 1 p. m. It would also be advisable to enroll some new members in the adult and juvenile departments before the end of the year. During the past year we lost one male member and two female members, there-

Here's a word to wise hunters from the Greater Cleveland Safety Council and the National Safety Council! Take a tip from the Englishman's hunting coat. Wear a bright-colored jacket or cap in the hunting field, so other hunters won't mistake you for the game they seek. And when climbing fences, hand your gun to somebody else to hold. DON'T lean it against the fence, or toss it over!

A woman is a person who can hurry through a drugstore aisle 18 inches wide without brushing against the piled-up tinware, and then drive home and knock the doors off a 12-foot garage.

Jack and Jill, dressed fit to kill,
Went driving on a bender.
And fit to kill, drove off a hill.
For salvage, there's one fender.

fore, we must replace them so our lodge will not retrogress. Fraternal regards!

Anton Erzen, Pres.
Lodge No. 33, AFU
Center, Pa.

Review of Adamic's Latest Book

"A Nation of Nations" was published in the Cleveland Press by its book reviewer, Emerson Price:

"Louis Adamic neatly disposes of a great deal of fallacious thinking on the subject of American culture in his new book, A NATION OF NATIONS (\$3.50). Moreover, this deeply penetrating study of American life establishes an admirable outline for large chunks of American history which need either to be added or more plainly emphasized in the textbooks.

"Beginning with 'that foreigner,' Christopher Columbus, the author enumerates the many important contributions of peoples from every section of Europe to the culture of this nation. Thus, he brings both substance and balance to our history which—if not from design, then from stupidity—have previously been ignored.

"Mr. Adamic employs both logic and evidence, in puncturing the curiously illogical notion that ours is a predominantly Anglo-Saxon culture. You must not suppose from this that he neglects the Anglo-Saxon influence, which, certainly, has been vast. But he does establish that it has been the fusion of races from which our distinctly American culture has emerged.

"With large sections of the book devoted to Cleveland's population, the author recounts some fairly recent history familiar to most Clevelanders. He tells of the part played in exposing the cemetery racket here (Cleveland) by Gus Korach, Slovenian-born American. He also tells of the part played by The Press, which won a Pulitzer prize."

The author, Louis Adamic, is a member of the American Fraternal Union. Copies of his book may be secured by writing directly to him at Milford, New Jersey or bought at the office of the Enakopravnost, Slovenian daily, 6231 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

Drive Carefully This Winter

As sure as snow flies, traffic accidents will rise this winter. An analysis of Cleveland Police traffic records show that traffic deaths are unusually high in November. So extreme vigilance in your driving and walking habits is a "must" on the list of every Clevelander.

A fall hazard not usually taken into consideration by the average motorist is that of fallen leaves covering the streets and highways. A certain amount of moisture under the leaves will cause a car to skid dangerously when the brakes are suddenly applied. Numerous accidents have resulted from this cause.

When snow or ice is present, your tire traction on road surface is reduced considerably. Take this into consideration when these conditions confront you and the possibility of an accident will be greatly reduced.

Longer hours of darkness and inclement weather conditions are circumstances that lead to reduced visibility. When your visibility is poor, the sensible thing to do is to drive more slowly than you are accustomed to doing. This is the best pre-

American
Fraternal Union
Members Serving
Our Country

2,243

78

GOLD STAR
MEMBERS

BRIEFS

Clevelanders are invited to meet Louis Adamic, author of the dramatic new book, "A NATION OF NATIONS" on Friday, Nov. 16th at 2:30 p. m. in Taylor's Book Shop. Mr. Adamic will enjoy meeting you and will autograph copies of his latest book. The book sells for \$3.50.

Napredok Lodge No. 132 Annual Meeting Notice

Euclid, Ohio—On Friday, November 9th, the Napredok Lodge No. 132, AFU held their monthly meeting at the Slovenian Societies Home on Recher Ave. It was fairly well attended. We had two of our ex-servicemen at this meeting. They were Joseph Svetin and Edward Zivkovic, the latter was at one time our vice-president and baseball manager.

At this meeting we made plans for our annual lodge meeting which will be held Sunday, Dec. 9, 1945 at 3 p. m. After the meeting we will have dancing and refreshments. Sisters Frances Sajovic and Jennie Kraincic will be in charge of the refreshments. Brothers J. Tanko Sr., Joseph Svetin Jr. and Edward Zivkovic will be in charge of the bar.

All members are cordially asked to attend this meeting; and then have your friends meet you at 6 p. m. at the upper hall for an evening of enjoyment. No admittance charge. Fraternal regards to all.

John Cecelic, Sec'y,
Lodge No. 132, AFU,
Euclid, Ohio.

ventive measure in avoiding accidents.

We have just mentioned a few things in regard to winter driving but there are many more that could be brought to your attention. The surest way to prevent an accident in any season is to adapt your driving to suit your conditions.

—Cleveland Police Department.

Chicago Bowling League News

Chicago, Ill.—Due to the mail being late last week, there was no report on the Chicago Bowling League so today we have a double report.

1. First I shall report on the bowling of Oct. 25th. On that day thirteen bowlers and bowlerettes moved up from two to six points, or as we would report military style—the following took over the "fox holes": Andrew Stopar and Max Bruckman, six points each; Philip Jarzanski, 5; Frank Middleton, Frances Baskovitz and Frank Poupa each four points; Anton Krapenc and Betty Perkins, 3; Walter Jingle, Virginia Warren, Joseph Oblak, Mary Globokar and Louis Dolmovich, 2 points each.

2. On Nov. 1st the bowling results were as follows: Spolar's Hotels 3, Zefran's Undertakers 0; Gottlieb's Florists 2, Liberty Bell 1; Hujan Tavern 2, Dr. Grill's team 1. Three-game high individuals were Louis Andreasich 512, Louis Dolmovich 506 and Frank Poupa 489. Single game high were Louis Andreasich 199, Max Bruckman 181 and Louis Dolmovich 176. In regard to raising their averages or as I mentioned it above, "fox holes" were taken as follows: The best that evening was Andrew Spolar Sr., or as we call him "Papa," who raised his average 7 points. I asked him how this was done but he wouldn't tell me. Others who raised their averages were Max Bruckman and John Hujan each 4 points, Virginia Warren 3, Leo Grudzinski, Frances Baskovitz and Albert Spolar 2 each, and Louis Andreasich, Louis Dolmovich, Frank Poupa, Walter Jingle, Philip Jarzanski, Joseph Oblak, Andy Spolar Jr. and Mary Globokar, one each. Besides the regular bowlers we have a "reservist" who is awaiting "induction"; he is Henry Kulick, who also raised his average 7 points.

3. On November 8th the results were as follows: Hujan's Tavern 3, Gottlieb's Florists 0; Dr. Grill's team 2, Zefran's Undertakers 1; Liberty Bell No. 70, AFU 2, Spolar's Hotels 1. The three highest bowlers were: Three-game high: Max Bruckman 524, Frank Poupa 494 and Louis Andreasich 488. Individual games: Max Bruckman 203, Frank Poupa and Elmer Stone, 187 each. I shall report next time as to the progress made in averages.

P. S. The next regular lodge meeting of Liberty Bell Lodge No. 70, AFU will be held on Saturday, Nov. 17th in St. Stephan's Church Hall, 22nd Place and Wolcott Ave. It will begin promptly at 8 p. m. All members are cordially invited to attend. The bowlers and bowlerettes should attend so after the lodge meeting we can hold our meeting. Fraternal regards.

John Gottlieb, Sec'y
Chicago AFU Bowling League

Homeowners, fix your furnace now—while it's pleasant and cool in the basement. In fact, the Greater Cleveland Safety Council and the National Safety Council advises every homeowner to be sure to clean and repair his furnace or heater, flues and chimney before the heating season get under way. This will not only save fuel—but also, may prevent a devastating fire.

From the Supreme Office of A. F. U.

JUVENILE CAMPAIGN RESULTS FOR OCTOBER

During the month of October, 109 new members were enrolled in the Juvenile Department. The following four lodges qualified for awards:

First award of \$40 goes to Lodge No. 190 of Butte, Mont., which enrolled 16 new members; the second award of \$30 goes to Lodge No. 131 of Great Falls, Mont., which enrolled 15 new members; the third award of \$20 went to Lodge No. 21 of Denver, Colo., which enrolled 11 new members, and the fourth award of \$10 went to Lodge No. 124 of La Salle, Ill., which enrolled 10 new members.

During the month of October, 37 lodges were active in the campaign. Our sincere thanks to them for their interest and efforts!

ANTON ZBASNIK, Supreme Secretary.

Matt Anzelc

2nd Supreme Auditor of AFU:

We Can Make Up For Lost Time

I have in mind, what we have missed up until now in the campaign for enrolling members in the Juvenile Department of the American Fraternal Union. We still have the opportunity to participate in the campaign and make up for what we missed so far. When the Supreme Board announced this campaign, it set as its goal two thousand new juvenile members.

The campaign is nearing its end. As we all know it will end on Dec. 31st, 1945. In conjunction with this the following question is in order: Brothers and Sisters, how much did you contribute to the success of this campaign? How many new members did you enroll this year in the juvenile campaign? If you have not done anything in this respect so far, tell yourselves that this is your fraternal obligation which you owe to your lodge and Union, that you too should contribute something to the success of this campaign. Then go to work with the determination that you will not stop until you acquire at least some success.

You all undoubtedly read in the report of our Supreme Secretary Anton Zbasnik, how many AFU lodges there are which have not as yet enrolled not even one new member. This certainly is no honor to the lodge nor its officers. The lodge presidents, secretaries, treasurers and other officers promise when they take office, that they shall, according to their best ability, work for the progress of the lodges of the American Fraternal Union. Many have shown by their work that they are aware of their promises. Others probably have forgotten. It stands to reason that in any lodge whatsoever, if the lodge officers would have endeavored with their "best efforts and capabilities" they could enroll a new member; whereas some of them have not been able to enroll not even one new member during the entire campaign. Such small efforts and capabilities cannot be attributed to any lodge official. Oh yes, the ability is here, only if there were not so much forgetfulness and indifference with it.

I am convinced that there is no community where our lodges are located, where there is no possibility of enrolling at least one new member in the Juvenile Department, if the lodge officers would only exert some effort. Children are born every day and in our Union we accept members of any nationality as long as they are of the white race. While it is true that in some communities there are less juveniles born than in others, and it is also true that in some communities there is more competition among lodges of various organizations, however, it is unbelievable that a lodge could not enroll at least one new member during this campaign. There are opportunities everywhere, some better, some poorer, however they are everywhere. All that is needed is some good will on the part of the lodge and lodge officers to make the most of these opportunities.

In the first place it is of course, the duty of lodge officers to promote the good reputation and progress of the lodges, however, this duty extends also to the rest of the adult members of the lodge. They all have the same privileges in the lodges and organization as well as the same obligations. Each member is equal, no more or no less, than others in the organization. We are brothers and sisters in respect, in privileges, in obligations. This means that we all must work for the good reputation and progress of the American Fraternal Union.

I remind and ask all members of the American Fraternal Union to personally decide to get busy and agitate for new members during the remaining weeks of this campaign; those lodges which during this campaign have already showed success as well as those who until now did not participate in the campaign. It is still possible in this campaign to attain two thousand juvenile members which the Supreme Board asked for when they announced this campaign. I especially appeal to the Minnesota lodges of the AFU to exert their efforts during these remaining six weeks of the campaign, so they will not be among the last. You all know that in similar campaigns of former years the Minnesota lodges were always among the first. This year also there is still the opportunity for these lodges to be among the first. However, this opportunity will be in duration for only a month and a half.

Happiness has many roots, but none more important than security.

A history teacher asked one of her pupils, "Now, Robert, if the President of the United States should die, who would get the job?"

Robert thought for a moment and then replied, "A Democratic undertaker."

Here's a memo in rhyme from the Greater Cleveland Safety Council and the National Safety Council:

"There's no place like home" so we sing;
To this sentiment fondly we cling;
But an accidentee Will sing 'way off key:
"I intended to fix that old thing."

AMERICAN FRATERNAL UNION

Founded July 18, 1898 HOME OFFICE: ELY, MINNESOTA

SUPREME BOARD

EXECUTIVE COMMITTEE:

President: J. N. Rogelj 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
1st Vice-Prest: Frank J. Kress 218-57th St., Pittsburgh, Pa.
2nd Vice-Prest: Anton Krapenc 2021 W. 23 St., Chicago 8, Ill.
3rd Vice-Prest: Mary Kershnik, 739 Pilot Butte Ave., Rock Springs, Wyo.
4th Vice-Prest: Steve Mauser 3511 Humboldt St., Denver 5, Colo.
5th Vice-Prest: Cyril Rovansk 452 E. 149 St., Cleveland 10, Ohio
6th Vice-Prest: Mary Predovich 2300 Yew St., Butte, Mont.
Secretary: Anton Zbasnik AFU Bldg., Ely, Minn.
Assistant Secretary: Frank Tomsich, Jr. AFU Bldg., Ely, Minn.
Treasurer: Louis Champa Ely, Minnesota
Medical Examiner: Dr. F. J. Arch 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
Editor-Mgr. of Off'l Organ: A. J. Terbovec, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.

AUDITING COMMITTEE:

President: John Kums 1735 E. 33 St., Lorain, Ohio
1st Auditor: Frank E. Vranicar 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
2nd Auditor: Matt Anzele Box 12, Aurora, Minn.
3rd Auditor: Frank Okoren 4759 Pearl St., Denver 16, Colo.
4th Auditor: John Tomazic 1763 E. 36th St., Lorain, Ohio

FINANCE COMMITTEE:

J. N. Rogelj 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
Louis Champa Ely, Minnesota
Frank J. Kress 218-57th St., Pittsburgh, Pa.
Frank E. Vranicar 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
Anton Zbasnik, Secretary AFU Bldg., Ely, Minnesota

COMMITTEE ON BY-LAWS:

J. N. Rogelj 6208 Schade Ave., Cleveland, Ohio
Dr. F. J. Arch 618 Chestnut St., N. S. Pittsburgh, Pa.
Anton Zbasnik, Secretary AFU Bldg., Ely, Minnesota

SUPREME JUDICIARY COMMITTEE:

Chairman: Anton Okolish 1078 Liberty Ave., Barberton, Ohio
1st Judiciary: Rose Svetich Ely, Minnesota
2nd Judiciary: Anton Erzen R. D. No. 1, Turtle Creek, Pa.
3rd Judiciary: Mary Ballint Route 1, Box 656, Enumclaw, Wash.
4th Judiciary: Fannie Jenko 1118 Clark St., Rock Springs, Wyo.

American Slav Congress Gives Its Position on the Balkans

(Conclusion)

It is, of course, not true that no American correspondents were in Bulgaria at that time. Constantine Poulos of the Overseas News Agency has been in Sofia since January 1945. He sent many reports on events inside Bulgaria. The real difficulty was that none of these, except an article in the Nation, was ever published. The New York Times, it is understood, has exclusive rights on the Overseas News Service in the Balkans. The Times evidently considered Poulos' reports on Bulgaria not fit to print. Why? Because Poulos brought out some very alarming facts about the effect of the United States intervention in Bulgaria.

In a dispatch on the effect of the protection our political representatives in Bulgaria, Maynard Barnes, gave to Dr. George Dimitrov, a peasant leader who was expelled from his party because of his efforts to break the coalition of the Fatherland Front, Poulos wrote: "The consensus appears to be that the American political representative by granting asylum to Dimitrov has risked the possibility of a serious incident, has amateurishly intervened in the partisan politics of a small nation, and has played into the hands of those who are faithfully executing Hitler's legacy to create a rift between the United States and Russia."

"It is disquieting," wrote Poulos further, "that the people made happiest by the American action in the Dimitrov case are the same people who smugly defended Bulgaria's collaboration with Germany, who are strongly opposed to any social or economic reforms, and pray for a break in the American-British-Russian alliance."

These dispatches were not printed in the New York Times. The same paper, however, carried everything another correspondent, H. Levy, wrote earlier from Istanbul. Why? Because Mr. Levy's articles were depicting a distorted picture of Red terror in Bulgaria. All attempts by persons informed on the Bulgarian situation to answer Mr. Levy's charges in the New York Times were unavailing. From this the only possible conclusion that can be drawn is that the New York Times is striving to influence its readers, and thereby American public opinion, against the anti-Fascist Fatherland Front government in Bulgaria. The sense of impartiality and "objective reporting" about which the Times writes so often and so eloquently has been discarded completely in this case.

Poulos wrote in his unpublished dispatch of June 5: "Coming after the British refusal, on orders from London, to grant Dimitrov sanctuary, the American action may well make the United States the 'fall guy' and trim American influence in this area for some time to come."

This seems to be exactly what has been happening. By taking up the fight and, consciously or unconsciously, the cause of former Nazi collaborators and reactionaries, we are destroying the good will that exists among the vast majority of the Balkan peoples toward America. We are trimming our influence. It will do us no good to blame the Russians, as many writers are inclined to do, for the growing resentment which is developing in the Balkans toward the attitude of our representative there and of our press here at home.

The Balkan peoples like America. They want to see the United States as one of their staunchest friends. That is why they are bewildered, nay, indignant when they see us taking the side of petty disrupters and former collaborationists. They may justly wonder whether

America is trying to help them establish their life on a new democratic basis or stand in the way of achieving this objective.

The American people in turn might well ask where our intervention is leading us and what it is doing to the "reservoir of good will" that freedom-loving peoples in the Balkans have for us. Another case in point concerns Yugoslavia. Recent dispatches mentioned that business leaders and United States Government representatives there have made it clear to Yugoslav officials that they should not expect any United States economic help unless they change their present policy, that is, unless they behave as some of our diplomats and bankers want them to. It is easy to imagine how the Yugoslav people, who fought Hitler and their native quislings with such heroism, would react to such pressure. They are no less proud of their way of life than we are of ours, and would not be willing to yield their hard-won freedom at any price. What such "bargaining" must do to the Yugoslavs' feelings of good-will for Americans can only be imagined, and Americans may in turn ask again whether Uncle Sam is not attempting to use the "economic stick" to beat weaker nations into toeing the line according to our concept of what their way of life should be.

What is the main reason for this negative United States policy toward the Balkan peoples? Why are we acting like the British Tories acted toward us when our country decided to gain its national independence, when we fought the Civil War to preserve the gains of 1776? I think that the explanation lies in the fact that our policy makers, our State Department, and our representatives in the Balkan countries are in most cases people who are afraid of the progressive, anti-Fascist revolution that has been taking place in the Balkans. They do not understand the upsurge of the masses of people toward real freedom for the common man. Our diplomats cannot sense, or do not want to sense, the determination of the Balkan peoples to break with the hateful past which brought them unspeakable suffering, and to build their lives on a firm foundation of true democracy.

There is another factor. Some of our political representatives in the Balkans were there before the war and mingled and made friends mainly among the most reactionary pro-fascist circles. Despite the fact that these people have been thoroughly discredited in their own countries, the American diplomats still like their old friends.

Bulgaria, a former Hitler satellite, has set the best example of how to punish criminals and Fascist traitors, yet responsible Government officials and some Congressmen do not seem very happy about this positive feature of the fatherland front government. This raises the inescapable question: Have we and our allies fought this war to such great sacrifice to eradicate fascism and Hitlerism, or are we going to let its supporters get a foothold again to foment further trouble for their people among us?

The inconsistency, the glaring contradiction of our intervention in Bulgaria is even more apparent when compared with our silent approval of the monarcho-Fascist terror now raging in Greece, where there is a real need for intervention. The present regime in Greece, as the entire world knows, was established by the bayonets, tanks, and bombers of the British Army. Our State Department at the time voiced verbal disapproval of British action. Since

then it has been conspicuously silent. We have not lifted a finger to help the people of Greece choose their own government. The Yalta decisions to assist all liberated peoples in setting up their own democratic regimes has not applied to Greece—that heroic country which suffered long and bitterly under Nazi terror and now suffers under native Fascist terror. Only the Soviet Union of the Big Five has spoken out against the present monarcho-Fascist regime in Greece.

Is it any wonder then that the people of the Balkan countries resent our attitude and welcome that of the Soviet Union? Was it any wonder that the American people were much more in agreement with Molotov than with our own American delegation when the question of admission of the Fascist Argentine Government came up at the San Francisco Conference?

Recent events showed how correct Molotov was, yet he compromised. The Soviet delegation held to the view, as it seems to be holding now at the London conference, that the experience in collaboration among the Allies during the war proved that the difficulties can be overcome. The Balkans, of course, are much closer to the ravaged land of the Ukraine and Byelorussia than Argentina is and the Soviet Union cannot be expected to make such concessions there; nor will the peoples of the Balkan countries stand for anything that resembles the old prewar reactionary regimes that betrayed them to fascism and Hitler. Of this there should be no doubt.

—Congressional Record Washington, D. C.

Schedule of Commissions or Awards Paid by the American Fraternal Union

EFFECTIVE JUNE 1, 1945 For New Adult Members

Table with 3 columns: PLAN "D", PLANS "E" AND "F", and PLAN "JC". Rows list insurance amounts from \$250.00 to \$5,000.00 with corresponding commission rates.

For New Juvenile Members

Table with 2 columns: For Each Plan "JA" Member \$1.00 and For Each Plan "JB" Member \$3.00. Rows list insurance amounts from \$250.00 to \$5,000.00 with corresponding commission rates.

Commissions for new Adult or Juvenile members are due and payable after the new members have paid six monthly assessments and are to be turned over to the members who secured the applications.

Shipments to Yugoslavia

Over 491,000 pounds of clothing, machinery, foods, vitamins, medical supplies and seed, valued at \$390,670.82, are scheduled for shipment this month via the S. S. George Chaffey of the American Export Lines. This is the third largest shipment by the American Committee for Yugoslav Relief of the War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent, which, after long negotiations, received an allotment of over 200 tons of cargo space on an UNRRA ship. The shipment will include all the goods sent in the recent quarter to the American Committee by Yugoslav organizations, as well as goods collected and purchased by the American Committee.

Table with 3 columns: Items Shipped, No. of Pounds, and Value. Rows include Clothing, Shoes, Blankets, Food, Machinery, Medical Supplies, Seed, and Writing Paper.

Notice to All Nova Doba Contributors

When sending articles for publication in the Nova Doba, please cooperate in observing the following:

- 1. When sending in typewritten articles, please Double-Space.
2. Mail early—due to the post office shortage of help, letters often arrive too late for publication. Mail your letter early to be assured of publication.
3. In accordance with AFU by-laws, every article must carry the personal signature of the sender.
4. Deadline for long articles is on Monday of each week. Only short lodge notices are accepted on Tuesday morning.
Your editors thank you for your cooperation with the above requests.

announces that on October 4, a cable from the Yugoslav Red Cross acknowledged receipt of ACYR's second shipment, weighing 563,000 pounds and valued approximately at \$425,000.

Behind Your Bonds Lies the Might of America

FUTURE IN LUMBER Always one of its main sources of revenue, lumbering in the state of Washington holds unlimited possibilities. Of its original stand of 860 billion board feet, 280 billion remain. Demands for soft wood, pulp, plywood in industry will expand with peace and add profits to contribute to national wealth behind Victory Bonds.

U. S. Treasury Department

You Can Be Proud—say the Greater Cleveland Safety Council and the National Safety Council—if your good housekeeping include a safe place for everything, and everything in its place. Last year more than 30 thousand persons—mothers, children, brothers, sisters and dads—were killed by accidents in American homes. These tragedies could have been prevented by a little extra foresight and carefulness; a little extra attention to the commonplace dangers in the home.

thirds normal supply of wooden Tinker-toys.

About 75,000 youngsters can have aluminum wagons and scooters, but prices will be up. Only steel playthings a letter to Santa is sure to bring are pull-toys that can be manufactured in a hurry, and gym made of plentiful steel pipes, but there will be a fair supply of steel-runner sleds and steel-wheel wagons. Some stores may save few tricycles, scooters, toy automobiles and metal wagons until after Christmas to avoid mad buying rushes. One large toy train maker has decided to hold off deliveries until 1946. But boys will go for new electronic toys like electric cannons that shoot wooden shells.

Little girls' dolls won't have big wardrobes because of material shortage. Few dolls will say "mama" or have glass eyes since the chief voice-box and eye manufacturer is still tied up with military orders.

F. J. E.

Booklets on Small Business Available to Vets: Four of a series of small business publications have been prepared by the U. S. Department of Commerce and are available to veterans and others. The titles are "Your Own Business" (10 cents), "Metal Working Shop" (35 cents), "A Shoe Repair Business" (35 cents), and "Small Sawmill Business" (35 cents).

The booklets are written at the management level, designed to be helpful to veterans, war workers and others who are considering the establishment of small business. Copies are available from the Superintendent of Documents, Washington 25, D. C.

All Out for Victory Loan:

Now is the time to finish the job! By buying more Victory Bonds you are helping the wounded servicemen recover; you are helping to bring them home; you are helping to pay the huge price which victory cost us. Buy as many Victory Bonds as you can afford. They are one of the safest investments in the world!

Toy Time:

Santa will have a full pack of toys this year—some longed-for metal ones, still lots of cardboard and junk items. There'll be plenty of games, books, model airplane kits, stuffed dolls and animals and two-

AMERICAN SLAVS CALL FOR ACTION ON UNRRA

IMMEDIATE ACTION NEEDED TO PREVENT STARVATION

STARVATION AND MISERY face untold millions of Europe's liberated peoples this winter unless American aid is rushed with the utmost speed.

In the message to Congress, asking for the appropriation of \$550,000,000 for immediate aid, President Truman declared:

"The peoples of the liberated countries who so gallantly resisted Axis oppression throughout the war now face a winter of acute need and privation. . . . They look to UNRRA for assistance. . . . Unless UNRRA is enabled to speed ample shipments of supplies to these war-stricken areas, widespread starvation and disease will result. . . . Our wholehearted support will be a real contribution toward a stable and enduring peace. . . . We must help to the limits of our strength. And we will."

This pledge, made not only to our Allies but to the American people, now awaits the action of Congress for fulfillment.

ment. The \$550,000,000 authorized for UNRRA but not yet appropriated must be acted upon with speed.

America must fulfill this sacred pledge. It has the means to fulfill it. The peace and security not only of Europe but of America as well rest upon our speedy honoring of this wise obligation strictly on a humanitarian basis and not as a political weapon, as some Congressmen have suggested recently.

On behalf of millions of Slavic Americans, who have worked unflinchingly in the war and whose kinsmen in Europe made so great a contribution towards our common victory, we appeal to Congress to take immediate action to appropriate the already authorized sum and the additional \$1,350,000,000 needed to maintain even the "below subsistence level" of life in the liberated countries.

- Archbishop Adam, New York, N. Y.
Louis Adams, Washington, Pa., Attorney
Boleslaw Gebert, New York, N. Y., Writer
Very Rev. Daniel Gilvich, Bridgeport, Conn.
Prof. G. D. Grebenchikoff, Lakeland, Fla.
Peter Grigoriou, Detroit, Mich., Journalist
Zlatko Balokovic, New York, N. Y., Violinist
Very Rev. G. S. Barany, Central City, Pa.
Thomas Bell, New York, N. Y., Author
Metropolitan Benjamin, New York, N. Y.
Nicolai Bezevzovskiy, Seattle, Wash., Industrialist
Zako M. Bunick, Akron, Ohio, Attorney
Thomas Capak, New York, N. Y., Author
Onkar Charvat, Omaha, Neb., Editor
Jaro S. Churnin, Hollywood, Calif., Conductor
Dr. Alois Cibulka, Highlands, Texas, Engineer
F. J. Docktor, Washington, Pa., Attorney
Vladimir Levitsky, New York, N. Y., Editor
Maxim Lieber, New York, N. Y., Author
Joseph Martinek, Chicago, Ill., Exec. Sec'y, Czechoslovak National Council of America
Zinka Milanov, New York, N. Y., Opera Singer
V. S. Blazek, Chicago, Ill., President, Czechoslovak Society of America
Prof. George R. Noyes, Berkeley, Calif.
George Prinsky, New York, N. Y., Exec. Sec'y, American Slav Congress
V. S. Blazek, Pittsburgh, Pa., Pres., National UNRRA
Alexander Postnov, Philadelphia, Pa., Sculptor
Marin Kurenko, New York, N. Y., Opera Singer
Very Rev. Nicholas Levitsky, Youngstown, Ohio
Vladimir Levitsky, New York, N. Y., Editor
Maxim Lieber, New York, N. Y., Author
Joseph Martinek, Chicago, Ill., Exec. Sec'y, Czechoslovak National Council of America
Zinka Milanov, New York, N. Y., Opera Singer
V. S. Blazek, Chicago, Ill., President, Czechoslovak Society of America
Prof. George R. Noyes, Berkeley, Calif.
George Prinsky, New York, N. Y., Exec. Sec'y, American Slav Congress
V. S. Blazek, Pittsburgh, Pa., Pres., National UNRRA
Alexander Postnov, Philadelphia, Pa., Sculptor
Dr. Simeon Pyzh, Yonkers, N. Y., Editor
Charles Roche, New York, N. Y., Attorney
Walter Ribick, New York, N. Y., Secretary, Ukrainian-American Fraternal Union of IWO
Janko N. Rogelj, Cleveland, Ohio, Editor
Rev. Andrew Rolik, Johnstown, Pa.
Serge Semenenko, Boston, Mass., Banker
Dr. Victor Sharnpoff, New York, N. Y., Secretary, Bulgarian-American Congress
Prof. Pictim A. Sorokin, Madison, Wis.
Stephen Zeman, Jr., Pittsburgh, Pa., Nat'l Sec'y, American Slav Congress
Prof. Calimir D. Zdanowicz, Madison, Wis.
Stephen Zeman, Jr., Pittsburgh, Pa., Nat'l Sec'y, American Slav Congress
Prof. Calimir D. Zdanowicz, Madison, Wis.
Simele Voydanoff, Pontiac, Mich., President, Macedonian-American Peoples League
Sigmond J. Wlodarczyk, Chicago, Ill., Representative, United Packaging Workers of America
Victor A. Yakhontoff, New York, N. Y., Lecturer
Blanche Yurka, New York, N. Y., Actress
John A. Zarembo, Detroit, Mich., Int'l. Rep., United Automobile Workers of America
Prof. Calimir D. Zdanowicz, Madison, Wis.
Stephen Zeman, Jr., Pittsburgh, Pa., Nat'l Sec'y, American Slav Congress
Re. Rev. Mat. O. Zlamal, Cleveland, Ohio
Prof. Ignace Zlotowski, Columbus, Ohio
Prof. J. J. Zmhal, Chicago, Ill.

OFFICIAL REPORTS

Uradna poročila

Paid Sick Benefits

Plačana bolniška podpora

SEPTEMBER, 1945

Table listing names and amounts for Paid Sick Benefits, Paid Death Benefits, and Adult Dept. - Odrasli oddelek.

Table listing names and amounts for various categories including Paid Sick Benefits, Paid Death Benefits, and Adult Dept. - Odrasli oddelek.

Table listing names and amounts for Certificate Loans, Chicago, Ill. - Vsi Slovenci v Chicagu, and other financial reports.

Anton Simonelic 500.00, Jennie Tekavec 500.00, Certificate Loans, Chicago, Ill. - Vsi Slovenci v Chicagu, DOPISI, Pittsburgh, Pa., Detroit, Mich., Braddock, Pa., Waukegan, Ill., Euclid, O., and other news items.

Anton Simonelic 500.00, Jennie Tekavec 500.00, Certificate Loans, Chicago, Ill. - Vsi Slovenci v Chicagu, DOPISI, Pittsburgh, Pa., Detroit, Mich., Braddock, Pa., Waukegan, Ill., Euclid, O., and other news items.

Anton Simonelic 500.00, Jennie Tekavec 500.00, Certificate Loans, Chicago, Ill. - Vsi Slovenci v Chicagu, DOPISI, Pittsburgh, Pa., Detroit, Mich., Braddock, Pa., Waukegan, Ill., Euclid, O., and other news items.

Anton Simonelic 500.00, Jennie Tekavec 500.00, Certificate Loans, Chicago, Ill. - Vsi Slovenci v Chicagu, DOPISI, Pittsburgh, Pa., Detroit, Mich., Braddock, Pa., Waukegan, Ill., Euclid, O., and other news items.

Matt Anzelo,
2. gl. nadzornik ABZ:

Zamujeno še lahko dohitimo

V mislim imam, kar smo do sedaj zamudili v kampanji vpisovanja članov v mladinski oddelke Ameriške bratske zveze. Še je prilika, da vstopimo v kampanjo, in zamujeno popravimo. Ko je glavni odbor razpisal to kampanjo, ji je postavil cilj dva tisoč novih članov za mladinski oddelke.

Kampanja se bliža koncu. Kot znano, bo zaključena 31. decembra 1945. V zvezi s tem je na re- du vprašanje: bratje in sestre, koliko ste prispevali k uspehu te kampanje? Koliko novih članov ste vpisali letos v mladinski oddelke? Ako še niste do sedaj ničesar storili v tem oziru, do- povejte sami sebi, da je vaša bratska dolžnost, ki jo imate na- pram društvu in Zvezi, da tudi vi nekaj prispevate k uspehu te kampanje. In potem pojdite na delo s trdno odločenostjo, da ne odnehate, dokler ne dosežete vsaj nekaj uspeha.

Vsi ste nedvomno čitali v po- ročilu našega glavnega tajnika Antona Zbašnika, koliko je še društev ABZ, ki niso v tej kam- panji vpisala niti enega novega člana. To gotovo ni častno za društva in društvene uradnike. Društveni predsedniki, tajniki, blagajniki in drugi uradniki ob- ljubijo pri sprejemu svojih ura- dov, da bodo po svojih najbolj- ših močeh in zmožnostih delova- li za ugled in napredek društva in Ameriške bratske zveze. Mno- gi s svojim delom dokazujejo, da se zavedajo svoje obljube. Drugi pa jo menda pozabijo. Da bi pri društvu kjer koli ne bilo mogoče v celotni kampanji vpi- sati niti enega mladinskega čla- na, če bi se društveni uradniki potrudili po "najboljših močeh in zmožnostih," je izključeno. Tako malih moči in zmožnosti ne moremo pripisovati nobene- mu društvenemu uradniku. O, zmožnosti so tukaj, samo če bi ne bilo toliko pozabljivosti in brezbriznosti zraven.

Jaz sem prepričan, da ni na- selbine, v kateri posluje naše društvo, da ne bi bilo mogoče vpisati vsaj enega člana v mla- dinski oddelke, če bi se društveni uradniki zavzeli. Saj otroci se rodijo vsak dan, in v našo Zvezo sprejemamo člane katere koli narodnosti, da se le belega plemena. Res se v nekaterih na- selbinah narodi manj mladine kot v drugih, res je tudi, da je v nekaterih naselbinah več kom- peticije med društvi različnih organizacij, toda da bi društvo tekem vse kampanje ne moglo dobiti niti enega mladinskega člana, to je neverjetno. Povsod so še take prilike, po nekod bolj- še, po nekod slabše, toda povsod so. Samo nekaj dobre volje mo- ra biti od strani društva in dru- štvениh uradnikov, da se take prilike izrabi.

V prvi vrsti je seveda dol- žnost društvenih uradnikov, da se brigajo za ugled in napredek društva, toda ta dolžnost se raz- teza tudi na vse ostale odrasle člane in članice društva. Vsi imamo enake ugodnosti pri dru- štvu in organizaciji, zato pa imamo tudi enake dolžnosti. Pri organizaciji ni noben član nič več, in noben član nič manj kot so drugi. Bratje in sestre smo po dostojanstvu, po pravicah in po dolžnostih. Iz tega sledi, da mo- ramo delati za ugled in napre- dek Ameriške bratske zveze vsi.

Pozivam in prosim člane in članice Ameriške bratske zveze, da v teh zadnjih tednih kampa- nje s posebno odločenostjo stopi- jo na agitacijo. Tako tista dru- štva, ki so tekem kampanje že pokazala uspehe, kot tista, ki se do sedaj še klicu kampanje niso odzvala. Še vedno je mogoče, da kampanja doseže dva tisoč no- vih članov, kot je predvideval glavni odbor, ko je kampanjo

razpisal. Še posebej pa apeliram na minnesotska društva ABZ, da se v teh zadnjih šestih tednih kampanje potrudijo, da ne bodo po aktivnosti potisnjena v zad- nje vrste. Saj veste, da pri slič- nih kampanjah prejšnjih let so bila minnesotska društva vedno med prvimi. Tudi letos je še pri- lika, da ta društva pridejo v pr- ve vrste. Toda ta prilika bo tra-jala samo še mesec in pol.

Janko N. Rogelj,
predsednik ABZ:

Frank Shifrar je umrl...

Tako je bilo zapisano v Novi Dobi. Čisto kratka dneva vest, da je tajnik društva št. 33 ABZ umrl za pljučnico. V drugi šte- vilki Nove Dobe je sledil dopis brata Antona Eržena, ki nam je povedal malo več o tem možu.

Toda to ni vse. Za nas je umrl društveni brat, kakršnih je prav malo med nami. Bil je prvi med prvimi: služil, delal in udelež- val se je 37 let kot društveni taj- nik pri številki 33 v Center-u, Pa.

To je nekaj izrednega in po- sebnega, nekaj tako vzvišenega, da nas misel na njega vzdigne iz moreče vsakdanjosti ter se za- mislimo v časovne daljave, kjer se je pričevalo tisto prvo leto dosluženih 37 let društvenega tajnikovanja.

Frank Shifrar je bil star 70 let, ko je umrl. Pa je bil še taj- nik, dober društveni uradnik. Star je bil 33 let, ko je bil izvo- ljen za društvenega tajnika. Do smrti je držal v svojih rokah vodstvo društva kot 70-letni starček, vedno vnet in aktiven, vedno pripravljen napraviti nov korak v dobrobit društva in Zveze.

S Frankom sva se spoznala leta 1933 ter postala prijatelja. Bil je človek tistega tipa, ki da- je človeku takoj trdno zaupanje, da v tem tipu ni nič slabega in hudobnega. Njegov prikupljiv smeh ni bil vsiljiv, ampak pre- pričevalen, ker on se ni smejal samo z ustnicami, ampak tudi s svojimi jasnimi očmi.

Njegovo prijateljstvo je bilo cenjeno bogastvo pri vseh onih, ki so Franka poznali po njego- vem izklesanem karakterju. Kje je še tak prijatelj?

Prav tako je tudi on cenil is- krena prijateljstva. Ob prija- teljskih sestankih ni nikoli za- ostajal, ampak radodarno raz- polagal z vsem, kar bi osrečilo in zadovoljevalo njegovega pri- jatelja ob srečanju.

S komur je on sklenil prija- teljstvo, ga on od svoje strani nikoli ni razdiral. Tudi povoda on ni nikoli dal, kajti bil je tiste vrste človek, ki ni na račun pri- jateljstva nikoli pri č a k o v a l u s l u g, zato tudi ni nikoli prija- teljstva izrabljal.

Tak prijatelj je bil on meni, takega sem poznal jaz, in enake- ga sem vedno srečeval na mojih obiskih po Pennsylvaniji.

Letos ne bo več prišla božič- na dopisnica od Franka. Odumrl mi je prijatelj. Naj si sedaj poi- ščem drugega prijatelja, njemu enakega? Čemu? Hočem li no- vega doživljati v nastavljenem razočaranju? Skušal sem to že večkrat napraviti, toda vsaka nadomestitev je razočaranje, posebno pri ljudeh, ki delajo kupčijo s prijateljstvom.

Toda eno mi le ostane, ki me ne vodi v razočaranje. Ostaja mi spomin na Franka Shifrarja, katerega mi ne more noben člo- vek vzeti.

Kadar koli bo pihala mehka in božanska vzhodna sapica od pennsylvanskih grebenov, gri- čev in holmov, vselej se bo vrnil v moje misli ponovljen in zaže- ljen spomin na prijatelja, ki se je poslovil od nas tako nepriča- kovano in hitro, da lahko reče- mo, da je umrl v službi svojega hvaležnega članstva kot dober in zvest služabnik. Kadar koli me bo vlak ali avtomobil spet

vozil proti hriboviti Pennsylvani- ji, se bo misel srečala s spomi- nom, da njega ni več med živimi, da ga je njegovo 37-letno dru- štveno tajništvo tako utrudilo ob njegovi 70-letnici, da je pod- legel pljučnici. Kadar koli bomo govorili na naših sejah o do- brih in dolgoletnih društvenih tajnikih, vedno bom mislil na njega, ki je menda dosegel pr- venstvo v tem pogledu.

Mi vsi, ki smo ga poznali, ohranimo ga v spoštovanem spominu. Skušajmo ga posne- mati v njegovi pridnosti in stal- nosti, za vzgled vzemimo njego- vo dolgoletno vztrajanje in udeje- stvovanje kot zaslužnega in ce- njenega društvenega uradnika.

Bil je mož, ki je vreden naše- ga spomina!

POSLEDICE NACIJSKEGA TERORJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Značilno je tudi, da se mnogi teh otrok dolgo ne morejo od- vstati kraje in izmikanja. Dasi imajo v zdravilišču dovolj in dobre hrane, jo izmikajo z miz; izgovarjajo se, da ne morejo dru- gače. Tisti, ki so se polagoma od- vadili izmikanja, zapuščajo je- dilnice z razprostrtimi dlanmi, da pokažejo svoje poboljšanje. Pot teh mladih nesrečnikov do popolnega fizičnega in duševne- ga okrevanja bo dolga.

Kako srečni so otroci Zedinje- nih držav, katerim so bile pri- hranjene te strahote, ker so bile nacifašistične zveri poraže- ne daleč od naših mej!

SPLOŠNI TEDENSKI PREGLED

(Nadaljevanje z 2. strani)

vah. Iz Washingtona se poroča, da bo naravni gumij spet prišel delno v porabo, ako ga bodo de- žele, kjer se producira, dostav- ljale po primernih cenah. Kljub temu produkcija umetnega gu- mija ne bo ustavljena, ker je umetni gumij v nekaterih ozirih celo boljši od naravnega, in ker imamo surovine za produkcijo umetnega gumija doma v Zedi- njenih državah.

MEDNARODNI DOGOVOR

(Nadaljevanje s 1. strani)

Nesporazumi so neizogibni tako med posameznimi ljudmi kot med ljudstvi in državami, toda, dokler jih je mogoče rešiti z de- batami in pogajanjem, predstavl- ljajo samo neke neveščnosti in neprilike. Vse take neprilike pa so malenkostne v primeri z voj- no, ki uničuje človeška življenja ter materialna in kulturna boga- stva narodov. Iskrena želja vseh

miroljubnih ljudstev sveta je, da bi bila organizacija Zdrže- nih narodov v svojem delokrogu uspešna in da bi vodila k tes- nejši zvezi vsega človeštva.

DOPISI

(Nadaljevanje s 5. strani)

nedeljo 9. decembra 1945 ob 3. uri popoldne v Slovenskem dru- štvem domu na Recher Ave.

Po seji bo plesna zabava in na razpolago bodo okrepčila. Se- stri Frances Sajovic in Jennie Kraincic bosta imeli v oskrbi okrepčila, bratje John Tanko, Sr., Joseph Svetin, Jr., in Ed- ward Zivkovich bodo pa imeli v oskrbi baro.

Vsi člani so vabljeni, da se udeležijo seje 9. decembra ob treh popoldne, po šesti uri pa se zberejo s prijatelji k večerni za- bavi v gornji dvorani. Vstopnine ne bo nobene. Pozdrav in na svi- denje!—Za društvo Napredek, št. 132 ABZ:

John Cecelic, tajnik.

Lorain. O. — Podpisana Vi- da Kumse, 1735 E. 33rd St. v Lorainu, sem prejela iz Ljub- ljane pismo od mojega brata Antona Viranta. Ta moj brat je pred leti nekaj časa bival v Lo- rainu, tik pred prvo svetovno vojno pa se je vrnil v stari kraj. Pokojni Alojz Virant v Lorainu je bil njegov stric. Brat Anton je bil zaposlen na železniških postajah Nomenj pri Bohinjski Bistrici, potem v Grosuplju, po- tem v Ribnici, zdaj pa že več let v Ljubljani na Južni železnici kot postajenačelnik. Brat Jan- ko je bil tudi zaposlen pri želez- nici, sestra Milica je pa poroče- na z Jožefom Reiserjem, sedaj upokojenim ravnateljem prve tehniške šole.

Pismo od brata Antona je da- tirano 6. avgusta 1945 in se gla- si:

"Predragi moji!
"Po dolgem muku in strahu polnem času, n a m je zasijalo solnce svobode; otresli smo se fašističnih in domačih izdajal- cev in zopet svobodno zadihali.

"Kako je bilo pod italijansko okupacijo in kasneje pod nem- ško, Vam ne morem popisati, ker bi bilo snovi za več debelih knjig. Kako je bilo nam doma, kako so streljali talce in nas preganjali in kako je bilo onim v italijanski in nemški interna- ciji, vam bodo popisali drugi v časopisih in knjigah. Vsak na- preden Slovenec je bil partizan. Mlajši so odšli v hribe k vojaš- kim edinicam, starejši smo pa ostali doma in zbirali denar, ži- vež in obleko, in jim podžigali v hosto, da so lahko vzdržali vre- menске neprilike in borbo s so- vražnikom. Delali, trpeli in v

strahu smo čakali, kdaj nas bodo izvohali in zaprli; če si bil pa enkrat zaprt, si moral biti pri- pravljn, da te pretepejo do krvi in nato pošljejo v internacijo. Pa naj bo kakor hoče, prestali smo in dočakali svobodo. Vsi se je veselimo in pridno delamo za boljše bodočnost. Sedaj pa ka- ko je z nami.

"Najprvo vam moram sporo- čiti, da je 3. marca 1945 po dol- gi in težki boleznii umrla naša sestra Marica, na posledicah že- lodčnega raka. Bog ji daj večni mir in pokoj.

"Janko je bil tudi revež. Naj- prvo so ga Italijani odpeljali v internacijo v Italijo, kjer je bil eno leto, komaj pa je bil nekaj časa doma, so ga pa Nemci po- slali na delo v Nemčijo, v Linz, kjer je delal pri železnici, a bil noč in dan v smrtni nevarnosti, ker so ravno tiste čase Anglo- Amerikanci strašno bombardir- ali to mesto. Njegova žena Min- ka in hčerka Metka pa sta še dokaj dobro prestala. Milica in njena družina pa so prav dobro prestali čase.

"Z menoj in mojo družino je pa tako. Ratko je bil pri voja- kih, po razsulu Jugoslavije je šel nazaj na svoje službeno me- sta v Smederovo, Srbija. Tam so ga pa Nemci aretirali in odpe- ljali v vojno ujetništvo v Nem- čijo. V nemškem ujetništvu je bil pet mesecev, nato so ga od- deljali v južno Italijo, kjer je bil ves čas do razsula italijan- ske vojske. Ob razsulu italijan- ske armade je bil v severni Ita- liji blizu francosko-švicarske meje, kjer se je po razsulu in zasedbi severne Italije po Nem- cih, dva meseca skrival po hri- bih pri kmetih, nato pa srečno ušel v Švico.

Bil je štiri leta in en mesec vojni ujetnik za bodočo žico. Veliko hudega in stradanja je prestal. Zadnje leto ko je šel v Švico mu je bilo malo bolje, a prost tudi ni bil. Od tam Vam je nekajkrat pisal v Ameriko, ali ste to pismo prejeli?

"V Švici so vse vojne begun- ce internirali; letos januarja pa so odšli preko Francije v Itali- jo in od tam domov v Titovo vojsko; kje se revež sedaj na- haja pa nič ne vemo. Zgubil je vse svoje imetje, vso obleko, pe- rilo in obutev; če pride danes ali jutri domov, je čisto nag.

"Deža je imela fanta strojne- ga oficirja pri mornarici; je Hr- vat a je miren in pameten fant. Leta 1941 junija meseca sta se poročila in sta odšla v Zagreb, kjer je moral v hrvaško domo- bransko vojsko. Po dveh letih sta dobila hčerko Gardano. Do sedaj sta še srečno prestala voj- ne čase, samo radi neznosnih cen si še do sedaj nista mogla nabaviti mobilji. Nekaj malega

imata, ostalo bo pa že počasi. Mama je bila dvakrat pri njih na obisku, jaz pa radi službe nisem mogel nikamor, tako da male še videl nisem. Upajmo, da bo sedaj kmalu bolje in da bo- do prišli oni k a j v Ljubljano. Da je Panči smela potovati en- krat v Zagreb k Deži, morala imeti dovoljenje iz Rima od mi- nistrstva.

"Z mamo in menoj pa ni po- sebnega. Zdrava sva, a več ne. Ko so prišli Italijani k nam, so precej obdali vso Ljubljano z bodočo žico in ni smel nihče brez dovoljenja ven in tudi notri ne, dovoljenje je pa dobil samo njih- ov človek. Midva že nisva bila tri leta iz mesta, že tri leta ni- sva pila mleka, oziroma bele kave, samo črno kavo vse skozi to vojno; hrane malo, samo kar smo dobili na karte, maščobe ravno tako skoro nič; vse sku- paj za 14 dni, pa živi potem cel mesec.

"V mestu so ljudje zelo shuj- šali in oblekli. Kar je bilo peri- la, obleke in obutev so vse Ita- lijani in Nemci pobrali, mi pa nismo mogli ničesar dokupiti ta- ko smo prišli čisto ob vse. Če bi pa hoteli vse te stvari kupova- ti na črni borzi in še živež, bi so morali imeti več sto-tisoč, tako ogromne so bile cene. Pa bomo že kako prestali, vsaj upamo na boljše čase. Koliko pa je še dru- gih večjih revežev-otrok, kate- rim so starše pobili, žene brez mož, mož brez žena, porušeni in požgani domovi, posamezniki in cele družine, ki so bile iz svojih domov pregnane v internacijo!

Za te reveže vas bom prosil sle- deče, Vida in Tvoje hčerke, po- krenite v vseh bližnjih mestih nabiralne akcije v oblekah, obu- tvi in denarju. Naj se zbere 2 ali 3, ki bi bili voljni to delo pre- vzeti, pa bi šli z avtom od hiše do hiše in zbirali, pri Vas bi pa potem spravljali skupaj in v partijah pošiljali obleko na moj naslov, jaz jo bom pa potem od- dal odborom za preskrbo sirot.

Tudi nabran denar pošlji na moj naslov. V drugih krajih nabra- no blago in denar pa lahko kar od tam odpošljejo na moj na- slov, ki jim ga boš Ti dala. V Lorainu, Clevelandu in drugih krajih mislim, da bi se dalo kaj nabrati; vsaj Slovenci, Hrvati in Srbi ne bodo odrekli pomoči in mislim, da tudi Amerikanci in drugi ne. Po mojem mnenju bi se dalo precej nabrati, če bo prave volje in poštvovalnosti, kaj?

"Če bi hoteli duhovniki nabi- rati kake darove, jim jih ne daj- te, ker so se zelo grdo obnašali v tej vojni in vedno držali z okupatorjem, na svoje ljudstvo, na svoje brate in sestre, pa prav nič ne mislili, še veliko so jim škodovali in jih pošiljali v inter- nacijo in delo v Nemčijo. Sedaj so pa ušli od naroda proč.

"Pomislite koliko so partizani prestali vsa ta leta in tudi živ- ljenje žrtvovali za svobodo, se- daj pa čakajo njih sirote, da se jih tudi mi spomnimo in jim laj- šamo njih bedo in gorje. Prosim Vas, povejte na kakem društve- nem sestanku ljudem, za kaj se gre, da tudi oni prispevajo mal' dar, s katerim se bo lajšalo gor- je našim pomoči potrebnim bra- tom in sestram.

"Upam, da bo moja prošnja uslišana in da boste vsi Slovenci radi šli na delo in malo žrtvo- vali in doprinesli k skupnemu delu za omiljenje bede in gorja potrebnim.

"Pozdravite vse znance in so- rodnike in druge. Tebi Vida in John in vsem vajinim hčerkicam pa nebroj pozdravov in polju- bov

"Vaš Toni in Fanči
"N. B.—O naših sorodnikih na Igu in drugod pa ne vem kaj pisati, ker nisem bil niti z enim ves čas skupaj, ker nisem smel čez žično ograjo. Vem samo to- liko, da je stric Primus Dolar šel k Nemcem v Nemčijo in da je za enkrat dal Kot v najem. Če bo prišel pa še nazaj, je pa veliko vprašanje, ker onih, ki so šli sami k Nemcem prav nič ne marajo."

(Pojasnilo k temu zadnjemu stavku je, da je omenjeni stric bil sin nemških staršev, ter je bil major v pokolu še iz Avstro- Ogrske. Star je nad 74 let. Vele- posestvo Kot je pri Mirni, fara St. Rupert na Dolenskem.)

Vida Kumse.

VLOGE

v tej posojilnici
zavarovane do \$5,000.00 po Federal
Savings & Loan Insurance Corpora-
tion, Washington, D. C.
Sprejemamo osebne in društvene
vloge

LIBERALNE OBRESTI
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Avenue. HEND. 5670

POSILJANJE DENARJA V STARI KRAJ

Denar se zopet lahko pošlje v Jugoslavijo. Italijo in večino ev- ropških dežel. Vse pošiljke se iz- vršujejo po kurzu v dinarjih, li- rah, oz. v valuti dotične dežele. V ameriških dolarjih se v nobe- nem slučaju ne izplačujejo.

Pošiljatve se nakazujejo po- tom navadne pošte, potom zrač- ne pošte ali potom brzojava.

Za vsako pošiljko mora pošil- jatelj podpisati posebno izjavo. Zato sporočite, koliko in kako hočete poslati, na kar vam bomo poslali v podpis omenjeno izja- vo ter Vam sporočili, koliko Vam je treba poslati za stroške.

Leo Zakrajšek
GENERAL TRAVEL SERVICE, Inc.
302 East 72nd Street,
New York 21, N. Y.

"Want'a Call Home, Soldier Boy?"

● Majhno dekletce ima pravo idejo. Domo- tožnega G. I. prva želja, potem, ko pristane iz transporta, je govoriti z mamo ali oče- tom potom dolgo-distancne. Baš sedaj prihaja toliko vračajočih se veteranov v to deže- lo, da so dolgo-distancne linije mnogokrat prenatrpane z njihovimi veselimi klici o zopetnem snidenju.

Več in več žičnih napeljav se dodaja, med- tem, ko se gre z našim velikanskim zgrad- benim programom šrom dežele naprej. Dokler nova zgradba ne nadomesti poslu- ge na stopnjo mirne dobe, vi lahko pomagate G. I. napraviti njegov prvi klic domov s tem, da napravite vaše dolgo-distancne kli- ce čim bolj kratke. Ko drugi čakajo, vas bo operatorica opomnila, rekoč: "Prosim omejite vaš klic na pet minut."

TUNE IN "THE TELEPHONE HOUR"
Mondays at 9 P. M.
WTAM • WLW • WSPD • WHIZ • WLOK

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

